

ความดีงาม ยามวิกฤต

เรื่องเล่าเรื่องราวฮีตนาไมที่หล่อเลี้ยง
คุณค่าและศรัทธาต่อความดี

จากใจ... ชาวโรงพยาบาลกรุงเทพภูเก็ต

ความดีงาม ยามวิกฤต

ผู้เขียน

ทีมโรงพยาบาลกรุงเทพ ภูเก็ต

นพ.ก้องเกียรติ เกษเพ็ชร

นพพร อุบลเทพชัย

ปาริชาติ คำชู

วัฒน์นา รัตนดิลก ณ ภูเก็ต

ศันศณีย์ มาดละเอียด

กองบรรณาธิการ

ทีมสำนักวิจัยสังคมและสุขภาพ

นพ.โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์

กนิษฐา เต็งรัง

ชาติชาย มงคล

ประชาธิป กะทา

วิวิญญา เพ็ชรวงศ์

ราตรี ปิ่นแก้ว

ภาวิณี สวัสดิ์मानนท์

“จัดทำขึ้นเนื่องในโอกาสครบรอบ 11 ปี
การก่อตั้งโรงพยาบาลกรุงเทพ ภูเก็ต
วันที่ 22 พฤษภาคม 2549”

กวีรำลึก...แสงแห่งความดี

“เสียงครื้นครื้นคลื่นคล้ายทำลายขวัญ
ย่นแหว่งทุกหย่อมหญ้าทำความตาย
ยังมีหนึ่งยืนหยัดสู้ผู้ก่อกล้า
หยดน้ำตาไหลหยาดสาดเป็นทาง
คลื่นใหญ่หวนวันทำลายมลายม้วย
คนใช้รอดปลอดภัยได้ทุกคน
ชาวกรุงเทพฯ เกิดนามงามสมชื่อ
จะคงอยู่ในดวงจิตสนิทนิยน์
จะรวมตัวสู้ต่อยืนหยัด
เพียงเราตั้งสติมั่นกันทุกคน
อันผู้พรากจากไปไกลกันบึ้ง
จะร้อยเจ็บพันปวดร้าวจงผ่านไป
แล้วเล่าผ่านหลานลูกให้ปลุกฝัง
พรุ่งก่อนจะเกิดแสงแห่งความดี

ทุกซ่ประจันครั้นคร้ามท่ามกลางหาย
สูญสลายสิ้นแล้วทั้งแนวทาง
แม่นเหนือล้ำอุทิศมั่นทันสะวาง
สรรพวงค์ปัดร้าวกล้าสู้ทน
ร่วมใจช่วยร้อยใจมั่นพลันเห็นผล
ทุกแห่งหนแซ่ซ้องก้องเกียรติไกล
โลกรำลึกจิตอาสาเนาเลื่อมใส
สถานดวงใจอุทิศแท้แผ่ผองชน
ภัยพิบัติแคล้วคลาดไปไม่เป็นผล
ก่อกำพองในบัดดลด้วยดวงใจ
แสนคำนึงหวลถึงอยู่มีรัฐหาย
จงหลับไหลอ้อมทิพย์หรรษสูวิมาน
ภัยประดงนี้ร้อยยออย่าถอยหนี
ประดุจดั่งดวงมณี... BPK”

ประพันธ์โดย

นพ.สมโภช นิปกานนท์ และคุณนงนุช ดริยศัพท์

BANGKOK HOSPITAL

คำนำ

เหตุการณ์คลื่นยักษ์สึนามิ ก่อให้เกิดความทรงจำกับผู้คนมากมาย ส่วนมากเป็นความทรงจำที่เลวร้าย ไม่ว่าจะเป็ความเจ็บปวด พลัดพราก หรือความสูญเสีย

แต่ในเรื่องร้าย ๆ เหล่านั้นก็มีเรื่องดี ๆ ให้จดจำ

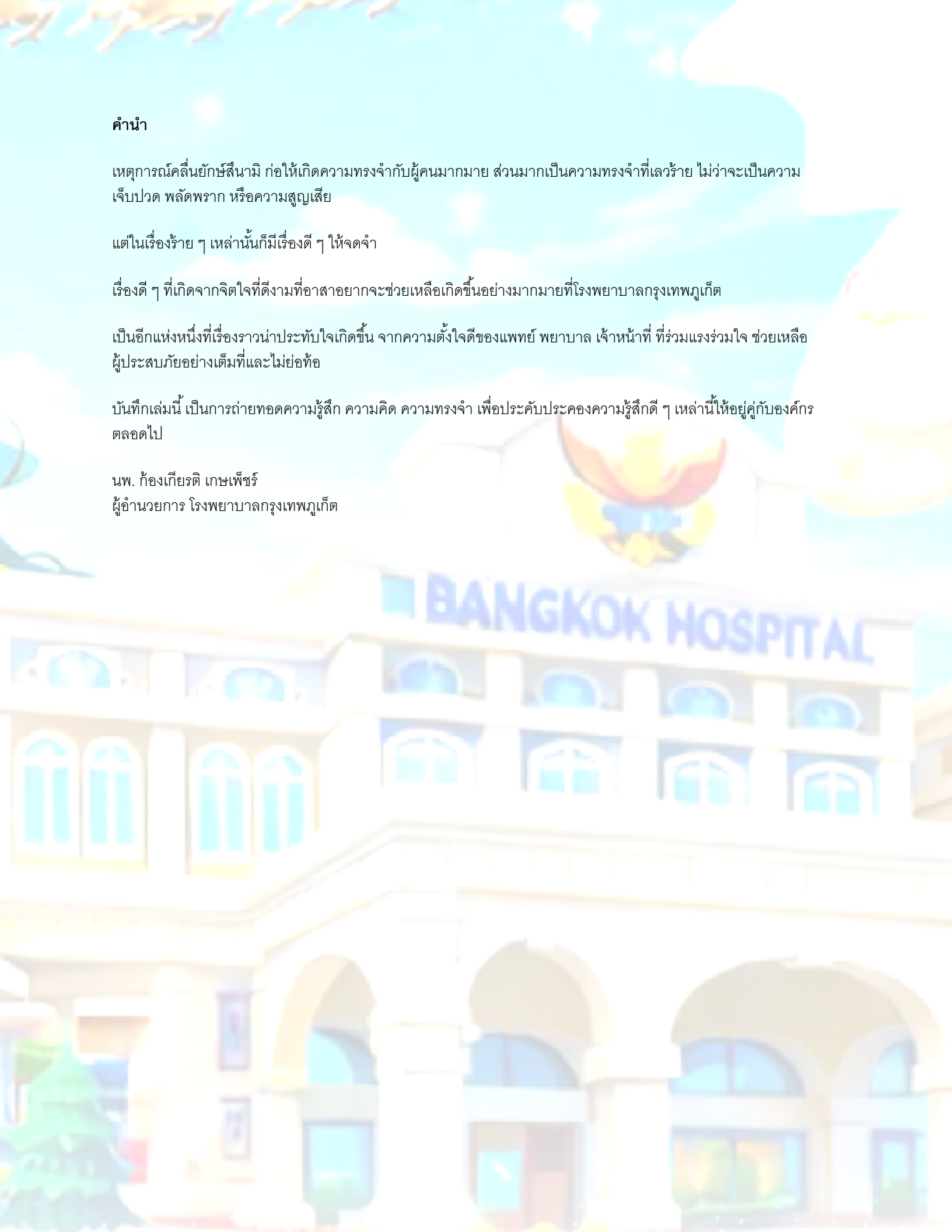
เรื่องดี ๆ ที่เกิดจากจิตใจที่ดีงามที่อาสาอยากจะช่วยเหลือเกิดขึ้นอย่างมากมายที่โรงพยาบาลกรุงเทพเก็ต

เป็นอีกแห่งหนึ่งที่เรื่องราวน่าประทับใจเกิดขึ้น จากความตั้งใจดีของแพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่ ที่ร่วมแรงร่วมใจ ช่วยเหลือผู้ประสบภัยอย่างเต็มที่และไม่ย่อท้อ

บันทึกเล่มนี้ เป็นการถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด ความทรงจำ เพื่อประดับประดาความรู้สึที่ดี ๆ เหล่านี้ให้อยู่คู่กับองค์กรตลอดไป

นพ. ก้องเกียรติ เกษเพ็ชร์

ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลกรุงเทพเก็ต

สารบัญ

คำนำ

บทนำ: ความสอดคล้องบนความสับสน — 1

นพ.ก้องเกียรติ เกษเพ็ชร์

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลกรุงเทพ ภูเก็ต

เด็กชายที่มีดวงตาสีฟ้าอมเขียว... — 5

นวพร อุบลเทพชัย

ฝ่ายสื่อสารการตลาดและประชาสัมพันธ์

ปรากฏการณ์แห่งรัก — 17

ปาริชาติ คำชู

ศูนย์มะเร็ง

เหนือรหัสหมายเลขสาม — 25

วัฒนา รัตนดิถก ณ ภูเก็ต

ผู้จัดการศูนย์หัวใจ

กระดาษห่อของขวัญสีเงิน — 31

คันศณีย์ มากละเอียด

ฝ่ายพัฒนาบุคลากร

บทส่งท้าย:

โคกนาฏกรรมอันดามัน: ความทุกข์ ความหมาย กับการเยียวยา — 39

นพ.โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยสังคมและสุขภาพ

ถักทอสายใยสร้างแรงบันดาลใจจากเรื่องเล่า — 42

บทนำ: ความสอดคล้องบนความสับสน

Harmony in the Crisis

นพ. ก้องเกียรติ เกษเพ็ชร์

ท่ามกลางความสับสนวุ่นวายที่ไม่เคยมีใครสักคนหนึ่งบนโลกนี้เคยมีประสบการณ์ เคยฝึกฝน หรือแม้แต่จินตนาการถึง ใช่แล้ว เหตุการณ์สีนามิที่เกิดขึ้น สร้างความสับสนอลหม่านอย่างที่ไม่อาจจะจินตนาการได้ ซึ่งเป็นผลจากความรุนแรงที่ทำลายล้าง สิ่งก่อสร้างที่มนุษย์รุกรานปรากฏการณ์ธรรมชาติ ทำให้เกิดความพลัดพรากและสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินเหลือคณานับ

ภาพความวุ่นวายสับสนปรากฏขึ้นที่โรงพยาบาลกรุงเทพภูเก็ต นับจากกลุ่มแรกของคนไข้ที่เข้ามา ความวุ่นวายแรกที่เกิดขึ้นคือ คำถามหลากหลายที่ถามเข้ามา ทั้งจากคนไข้ เจ้าหน้าที่ คนขับรถ พยาบาล แพทย์ คำถามหลากหลายเกิดขึ้นเพราะความไม่รู้ ไม่เคยพบเห็น และแทบจะคิดต่อไม่ถูกว่าเกิดอะไรขึ้น แต่คำถามที่เกิดขึ้นก็คือ “เราจะทำอย่างไรกับความสับสนนี้”

ความวุ่นวายที่เกิดขึ้นไม่ใช่เป็นเพราะมีคนไข้มาก ไม่ใช่เป็นเพราะมีคนไข้หนัก (แน่นอน ที่ขณะนั้นมีคนไข้เข้ามามากขึ้นเรื่อย ๆ และคนไข้บางคนก็เป็นคนไข้หนักที่ต้องการการรักษาอย่างเร่งด่วน) เพราะเมื่อมองหน้าที่มงาน ความวุ่นวายที่มากกว่าภาพที่เห็นอยู่ตรงหน้า คือ ‘ความสับสนในใจของทีมงาน’ ต่างหากที่หนักหนากว่า แม้ว่าทุกคนจะรับมือและลงมือทำงานอย่างเต็มที่ สมกับเป็นมืออาชีพ แต่ในใจก็ยิ่งเต็มไปด้วยคำถามและความกังวล เมื่อเวลาผ่านไปมาที่ต่อมาที่ ความกดดันเพิ่มเติมขึ้นเรื่อย ๆ เสียงตะโกนสั่งงาน เสียงร้องเรียกขอความช่วยเหลือของคนไข้ เสียงร้องของความเจ็บปวด เสียงร้องไห้ของคนที่สูญเสียและพลัดพรากที่ดังระงมไปทั่ว ทำให้เจ้าหน้าที่หลายคนเริ่มกังวลกับครอบครัว ความปลอดภัยของคนไข้หาห่วงใย คลื่นยักษ์ที่เพิ่งเคยรู้จักชื่อครั้งแรกว่าสีนามิ จะมาอีกไหม ทำให้คนไข้เข้ามาไม่หยุดหย่อน รถพยาบาลวิ่งเข้าออกที่หยุดแล้วหยุดแล้วจะหยุดวิ่งเมื่อใด เราจะมียาและเวชภัณฑ์ที่จะรักษาคนเหล่านี้พอไหม ความสับสนเหล่านี้ไม่ได้แสดงออกมาด้วยคำถาม แต่หลายคนเพียงมองตากันก็รับรู้ได้ว่า ต่างก็รู้สึกสับสนเช่นกัน

สามชั่วโมงแรกแห่งความสับสนผ่านไป ทุกคนเริ่มรับรู้โดยทั่วกันว่าสิ่งที่เกิดขึ้นนี้ใหญ่หลวงกว่าที่จะคาดเดาได้ คำถามใหม่เกิดขึ้น “จะทำอย่างไรดี” ซึ่งหมายถึงจะทำอย่างไรให้ดีที่สุด เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้านี้ ‘จะต้องไม่มีใครตาย หรือพิการ’ เป็นเสมือนคำสั่งที่ในเวลาอันไม่รู้ว่าเพิ่มความสับสนหรือแก้ปัญหาให้ความสับสนลดลง แต่เป้าหมายร่วมกันได้ถูกกำหนดขึ้น และกระจายไปอย่างรวดเร็วถึงเจ้าหน้าที่ทุกระดับ พร้อมกับคำถามที่ทุกคนถามตัวเองว่า เราจะทำอย่างไร ‘ไม่ให้มีใครตาย หรือพิการ’

สิ่งที่เกิดขึ้นในใจของทุกคนน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง ทุกคนในส่วนงานต่างก็ทบทวนบทบาทของตนเอง ว่าจะทำอย่างไรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น เพราะทุกคนรู้สึกเล็ก ๆ ในใจว่า ‘จะทำได้หรือ’ แต่กระนั้นต่างรู้ว่าต้องทำให้ดีที่สุด แพทย์และพยาบาลที่ห้องฉุกเฉินช่วยกันตั้งรับกันอย่างเต็มที่ แพทย์ผู้เชี่ยวชาญทุกสาขาต่างลงมาช่วยกัน เพราะรู้ว่าลำพังหมอดัลยกรรมผ่าตัดกับหมอกระดูกและข้อ คงไม่สามารถรับมือไหว หมอสูตินรีเวช หมอเด็ก หมอหูคอจมูก หมอตา แม้กระทั่งจิตแพทย์ ก็ลงมาช่วยกันที่ห้องฉุกเฉิน แพทย์ที่เหลือก็ประจำในพื้นที่ของตน ซึ่งตอนนี้ขยายออกจนไม่เหลือภาพเดิม

ไม่มีใครถามว่า “จะให้ช่วยทำอะไร?” แต่ทุกคนลงมือทำงานทันที เกสซกรสำรวจจ่ายคางคังและติดต่อประสานงานกับโรงพยาบาลในเครือชาย เพื่อขอการสนับสนุนยาและเวชภัณฑ์ ห้องปฏิบัติการเตรียมการเพาะเชื้อเพื่อรองรับการตรวจเพาะเชื้อ ห้องเอกซเรย์จัดระบบการให้บริการแบบไม่ให้เกิดตัว ห้องกายภาพบำบัดจัดการส่งตัวคนไข้กลับบ้าน เพราะอาจจะต้องใช้เป็นห้องคนไข้ หน่วยบริการทั่วไปประสานงานกับห้องอาหาร ซักกรีด หน่วยจ่ายกลาง ยานพาหนะ เวิร์ปเปิล แม่บ้าน เตรียมสนับสนุนอย่างเต็มที่ มีการจัดเตรียมเตียงชั้นสองเพื่อรองรับคนไข้ที่ไม่มีที่ไป แต่ไม่ได้ต้องการการเข้าพักแบบผู้ป่วยใน พูก ผ้าห่ม และเสื้อผ้า ถูกนำมาแจกจ่ายพร้อมกับอาหารมือเย็น

ภาพที่เคลื่อนไหวของผู้คนในขณะนั้น ไม่ต่างกับคลื่นในทะเลที่ต่างเคลื่อนไหว หมุนเวียนต่าง ๆ กันไป ดูไร้ระเบียบ ดูวุ่นวาย แต่ล้วนมีเป้าหมายเหมือนกันคือ ไปให้ถึงฝั่งหรือให้บรรลุเป้าหมาย

หนึ่งวันผ่านไป คลื่นคนไ้ยังเข้ามาเป็นระยะไม่หยุดหย่อน รถพยาบาลวิ่งเข้าออกแทบไม่หยุด และดูเหมือนคนไ้จะมากกว่าเมื่อวาน หลายคนทำงานผ่าน 24 ชั่วโมงแรกแล้วยังไม่ได้หยุดพักผ่อน เจ้าหน้าที่บางคนเข้ามาพูดคุย

“หนูไม่รู้ว่แม่หนูเป็นอย่างไรบ้าง ยังติดตอไม่ได้เลย”

“จะกลับไปดูไหม เดียวจัดรถให้”

ผมตอบเขาไป หลังจากนั้นก็ได้อำตอบกลับมว่

“ไม่ละคะ หนูเชื่อว่าแม่หนูปลอดภัย ที่นี้ต้องการหนู คนไ้ต้องการหนู ถ้าทุกคนอยู่ หนูก็อยู่”

นอกจากเรื่องความสับสนวุ่นวายเรื่องคนไ้แล้ว คนที่ไม่บาดเจ็บเริ่มเข้ามาสอบถามหาคนในครอบครัวที่พลัดพราก สีหน้าและท่าทางล้วนแสดงออกถึงความเครียด ความกังวล ความกลัว ความโกรธ ความผิดหวัง เจ้าหน้าที่ของเราจัดทีมงานเพื่อให้ข้อมูลและช่วยเหลือการค้นหา มีส่วนน้อยเท่านั้นที่สมหวัง ดีใจกลับไป แต่ส่วนใหญ่ผิดหวัง

ผู้หญิงฝรั่งวัยกลางคน บอกว่ลูกของเธอเป็นคนปัญญาอ่อน ช่วยตัวเองไม่ได้ ตอนนีู้ว่อยู่ที่ไหน เธอเป็นห่วงลูกจนไม่ยอมกินอาหารและดื่มน้ำ ทุกครั้งที่รถพยาบาลส่งเสียงวิ่งเข้ามา เธอจะวิ่งจากที่นั่งรอกออกไปตะโกนเรียกชื่อลูกของเธอ และร้องไห้เสียงดังเมื่อไม่พบลูกของเธอ เสียงร้องนั้นสะกดทุกคนให้หยุดนิ่ง ความรัก ความหวังโยของแม่ที่มีต่อลูกนั้นยิ่งใหญ่เสียจริง

นอกจากนี้จุดสอบถามเพื่อติดตามคนที่มีคนแวะเวียนเข้ามาสอบถามผู้สูญหายเพิ่มเรื่อย ๆ ไม่น้อยไปกว่าคนไ้ บางคนนำรูปมาปิดไว้ หลายคนส่งอี-เมลมาเพื่อให้ค้นหาคนที่สูญหาย เจ้าหน้าที่เริ่มเอาภาพเหล่านั้นมาติดที่ผนังด้านหน้าของโรงพยาบาลจากหนึ่งภาพเป็นสองภาพและเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนผนังขนาดใหญ่เต็มไปด้วยรูปภาพมากมาย และที่มากกว่ารูปภาพคงเป็นความรัก ความหวัง ที่ล่องลอยอยู่ทั่วทั้งบริเวณ ภาพที่เห็นทำให้ลึ้มเหน้อยและลึ้มหิ

แม้จะผ่านเที่ยงวันของวันที่สองมาแล้ว แต่หลายคนยังไม่ได้หยุดพักและยังไม่ได้กินอาหาร ทุกคนอยากช่วยกันส่งพวกเขากลับบ้านให้เร็วที่สุด และเราคิดว่าเรื่องร้าย ๆ นี้่น่าจะจบลงเร็ว ๆ นี้ แต่จำนวนคนไ้ที่เข้ามาไม่หยุดเริ่มก่อปัญหา เนื่องจากเรามีพื้นที่รองรับคนข้างจำกัด จะทำอย่างไรหากห้องไม่พอ จะทำอย่างไรหากห้องไอซียูไม่พอ จะทำอย่างไรหากห้องผ่าตัดไม่พอ และขณะนั้นเริ่มมีคนไ้รอคิวห้องพัก และห้องผ่าตัดกันพอสมควรแล้ว

และแล้วเรื่องที่ไม่คาดคิดเกิดขึ้น แพทย์และพยาบาลสังเกตว่แผลของผู้ป่วยแสดงลักษณะการติดเชื้ออย่างรวดเร็ว ผิดไปจากที่คาดกันไว้ ซึ่งหมายถึงจำเป็นจะต้องไปตรวจสอแผลของคนไ้ทุกคนใหม่ และทบทวนว่ได้รับยาปฏิชีวนะแล้วหรือไม่ ข้อมูลถูกกระจายไปยังแพทย์ทุกท่าน โดยทีมประเมินแผลคนไ้ที่เข้าไปรื้อยเรียงข้อมูลและส่งตอให้กับแพทย์ ในที่สุดคนไ้หลายคนต้องถูกทำแผลใหม่ ต้องเปิดแผล และต้องเข้าห้องผ่าตัด แนวทางการรักษาด้วยยาปฏิชีวนะได้ถูกพิมพ์และแจกจ่ายให้กับแพทย์พยาบาล เพื่อความสอดคล้องในการรักษาและการจัดเตรียมยาปฏิชีวนะไว้อย่างเพียงพอ

สองวันแรกผ่านไปอย่างรวดเร็ว และดูเหมือนว่งานของทุกคนจะยังไม่จบไม่สิ้น

ในวันที่สามที่ต่อเนื่อง โดยไม่มีจุดตั้งต้นของวัน ร่างกายของหลายคนเริ่มอ่อนล้าจากการอดนอน จากการทำงานสองวันต่อเนื่องกัน แทบไม่น่าเชื่อว่าความอ่อนล้าของร่างกายมีผลอย่างมากต่อความอ่อนล้าของจิตใจ จิตใจที่ถูกกดดันด้วยความตั้งใจที่จะช่วยผู้คนเริ่มอ่อนไหวต่อสิ่งกระทบจากภายนอก ทั้งภาพของคนทีหลังไหลเข้ามา ภาพของคนเจ็บและภาพของคนสูญเสียผิดหวัง อารมณ์ของผู้คนเริ่มถ่างทอดไปมา และคำพูดบางคำเริ่มมีผลต่อกำลังใจ เพราะกระทบเข้ากับจิตใจที่อ่อนล้า

“ผมคงช่วยไม่ได้ เพราะที่นี่เป็นโรงพยาบาลเอกชน ผมต้องช่วยโรงพยาบาลรัฐ”

“จะให้หนอนที่ไหนล่ะ อุตสาหัสมาช่วยนะเนี่ย หาโรงแรมให้หน่อย”

“ผมไปโรงพยาบาลรัฐมาแล้วไม่มีอะไรให้ทำเลย มีคนเยอะมาก แต่ก็ลำบากใจนะ เห็นที่นี้ยุ่ง แต่ก็ช่วยไม่ได้ต้องไปช่วยโรงพยาบาลรัฐก่อน หารถให้หน่อยสิ”

“ทำไมทำแบบนี้ล่ะ ไม่ได้มาตรฐานเลย”

“คนไข้ที่มีประกัน และอาการไม่หนักมากจะส่งไปกรุงเทพฯ ก่อนนะ”

“เก็บเงินได้บ้างไหมเนี่ย” ฯลฯ

แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่หลายคนไม่พูดตอบโต้ ไม่รู้ว่าเพราะอ่อนด้าเกินกว่าจะนึกอะไรออกหรือเป็นเพราะอย่างอื่น หลายคนเดินมาหาผม สบตา และร้องไห้โดยไม่มีคำพูดใดเล็ดลอดออกมา

จากความสับสนวุ่นวายของผู้คนและงานที่เห็นด้วยตา กลับกลายเป็นความสับสนในอารมณ์และจิตใจ หลายคนระบายออกด้วยการร้องไห้แบบไม่อายใคร บางคนร้องแบบสะอื้นเหมือนตอบตัวเองไม่ได้ว่าทำไมเราต้องมาอยู่ตรงนี้ ทำไมเราต้องมารับรู้เรื่องนี้ ที่ร้ายไปกว่านั้นคือการพุ่งพล่านของอารมณ์โกรธที่ระบายและแสดงออกกับคนข้างเคียง หรือเพื่อนร่วมงาน ทั้งทางคำพูดและกิริยาทางกาย ที่ร้ายกว่านั้นคือปฏิกิริยาลูกโซ่ของความโกรธที่เกิดขึ้นอย่างรุนแรง และกระจายไปทั่วโรงพยาบาล ก่อให้เกิดความวุ่นวาย สับสน พุ่งพล่านทางอารมณ์ และสร้างปัญหาให้หนักหน่วงกว่าการถามเข้ามาของคนไข้เสียอีก

หลายคนหันหลังให้งาน หลายคนเดินหนีออกมา และหลายคนได้เถียงเอาชนะกับคนไข้หรือเพื่อนร่วมงาน แทบทุกคนทำงานด้วยอารมณ์โกรธ ภาพที่เห็นต่างแตกต่างกับวันแรก ๆ อย่างมาก งานกับคนไข้ยังไม่จบสิ้น หากทุกคนหันหลังให้งานแบบนี้ จะเกิดอะไรขึ้น จะทำอย่างไรกับคลื่นอารมณ์ที่เกรี้ยวกราดในขณะนี้

ผมเดาเอาว่า น่าจะเป็นสติที่ดึงทุกอย่างกลับมา เพราะบรรยากาศที่แสนจะเลวร้ายนั้นเป็นอยู่ไม่นาน จากคนที่โกรธหรือเกรี้ยวกราด ก็เริ่มหันหน้าเข้าหางาน แม้อาจจะไม่มีคำขอโทษ แต่คนข้างเคียงก็ไม่มีใครเรียกหา เพราะมีสติพอที่จะเข้าใจเพื่อนร่วมงานและทีมงาน หรือการระบายอารมณ์ออกเป็นวิถีธรรมชาติที่จะปรับสมดุลของอารมณ์มนุษย์ ความร่วมแรงร่วมใจก็กลับมาอีกครั้ง ภาพของคนเสียสติ จำนวนมากหายไป เหลือแต่ภาพของคนที่เหนื่อยล้า มีสติ และตั้งใจทำงานอยู่ในโรงพยาบาลเต็มไปหมด จนสุดท้ายพวกเราสามารถส่งคนไข้ในความดูแลกลับประเทศบ้านเกิดของเขาได้เกือบหมด ยกเว้นเพียงรายเดียวที่เสียชีวิต

แม้ว่าคลื่นสึนามิจะถูกเรียกว่าคลื่นยักษ์คร่าชีวิตคนนับจำนวนเรือนแสน แต่ที่โรงพยาบาลกรุงเทพภูเก็ต กลับปรากฏคลื่นของความตั้งใจจากหัวใจที่งดงาม เหมือนเกลียวคลื่นเล็ก ๆ ผสานรวมกันเข้าเป็นคลื่นขนาดใหญ่ที่มีพลังมหาศาล นับเป็นความสวยงามที่ยิ่งใหญ่และน่าประทับใจอย่างยิ่ง

เด็กชายที่มีดวงตาสีฟ้าอมเขียว

นวนิยาย อุลลเทพชัย

แม้เวลาจะผ่านไปปีกว่าแล้วก็ตาม แต่ภาพดวงตาสีฟ้าอมเขียวสดใสของเด็กชายชาวเยอรมัน วัย 7 ขวบ ที่ชื่อ ทอม ยังคงติดแน่นอยู่ในความทรงจำของฉันอย่างไม่เสื่อมคลาย เขาเป็นคนที่ทำให้ฉันเกิดความรู้สึกสงสัยและตั้งคำถามกับตัวเองขึ้นมา มากมาย

ช่วงบ่ายของวันที่สอง ของการเกิดคลื่นยักษ์สึนามิ หลังจากฉันได้นำเอารายชื่อคนเจ็บชุดใหม่ขึ้นแสดงผลบนเว็บไซต์ของโรงพยาบาลเสร็จแล้ว ฉันกลับลงมาที่อาคารหนึ่งเพื่อทำหน้าที่หลักของฉันในฐานะเจ้าหน้าที่ฝ่ายสื่อสารการตลาดและประชาสัมพันธ์คือถ่ายรูปบันทึกเหตุการณ์และจัดทำข้อมูลรายชื่อคนเจ็บและคนหายขึ้นเว็บไซต์ โดยเริ่มถ่ายรูปเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในโรงพยาบาลอีกครั้ง ฉันเดินมาหยุดอยู่หน้าประตูทางเข้าของศูนย์บริการฉุกเฉินกวาดสายตามองไปรอบ ๆ บรรยากาศที่วุ่นวายยังคงมีให้เห็นอยู่และดูเหมือนจะทวีคูณขึ้นเสียด้วยซ้ำ

พื้นที่บริเวณศูนย์บริการฉุกเฉิน (Emergency Center) ซึ่งมีขนาดไม่น่าจะกว้างไปกว่าสนามบาสเกตบอล เมื่อสองวันก่อนที่นี่ยังถูกตกแต่งไว้เป็นระเบียบสวยงาม แต่ตอนนี้สิ่งของหลายอย่างที่เคยถูกประดับไว้ได้ถูกแทนที่ด้วยเตียงคนไข้ที่มีคนเจ็บนอนอยู่เต็มทุกเตียง ซึ่งรวมไปถึงชุดรับแขกชุดใหญ่จำนวนสองชุดก็ถูกยกหายไปและแจกันดอกไม้ใบโตที่เคยวางประดับอยู่บนเคาน์เตอร์ถูกแทนที่ด้วยสมุดแฟ้มเอกสารปกสีน้ำเงินเล่มใหญ่หลายเล่ม เตียงจะถูกวางเรียงไว้ทั้งสองฝั่งของหน้าห้องตรวจและเหลือที่ตรงกลางห้องไม่มากนักเพื่อใช้เป็นทางเดิน และเมื่อมองตรงเลยขึ้นไปก็บริเวณชอกทางเดินแคบ ๆ ที่คนสามคนเดินเบียดไปพร้อมกันได้หน้าห้องตรวจศูนย์ข้อและหลัง ล้วนเต็มไปด้วยคนเจ็บจำนวนมากไม่ต่างจากศูนย์บริการฉุกเฉิน

ด้านหน้าศูนย์บริการฉุกเฉินซึ่งเป็นจุดรับคนเจ็บก็วุ่นวายไม่แพ้กันเลย เจ้าหน้าที่เวรเปลหลายคนช่วยกันเข็นเก้าอี้ขึ้นสำหรับคนป่วยที่เรียกว่า Wheelchair ที่มีคนเจ็บนั่งอยู่เข้าไปในศูนย์บริการฉุกเฉิน ตอนนั้นดูเหมือนว่าเก้าอี้สำหรับเข็นคนป่วยทั้งสภาพเริ่มเก่า เก่าปานกลาง เก่ามาก และเก่ามาก ๆ ที่โรงพยาบาลมีอยู่ทั้งหมดถูกนำออกมาใช้

หลายครั้งที่ฉันได้ยินเสียงของ *หมอก้อง* ผู้อำนวยการโรงพยาบาลของตนเอง ตะโกนว่า

“ระวังคนเจ็บด้วยครับ ค่อย ๆ ยกนะครับ ระวังคนเจ็บด้วยนะครับ”

ถ้าหมอก้องต้องพูดประโยคนี้ทุกวัน คงจะเจ็บคอแน่ดู ฉันก็อดคิดแบบติดตลกไม่ได้ว่า ‘หมอก้องน่าจะอัดเทปแล้วกดเปิดใส่ลำโพงเป็นช่วง ๆ น่าจะดี’

ฉันจำได้ว่าเห็น หมอก้อง ตั้งแต่มาถึงโรงพยาบาลครั้งแรกตั้งแต่ตอนสายเมื่อวานที่เพิ่งเกิดเหตุการณ์นี้แล้ว และรู้สึกว่าการหมอก้องจะรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้รวดเร็ว แต่พอคิดไปคิดมาก็ก็ขึ้นได้ว่าวันนี้เป็นเวรหมอก้องที่จะต้องออกตรวจจึงต้องมาทำงานแต่เช้าอยู่แล้ว ฉันคิดว่า ‘วันนี้เป็นโชคไม่ดีสำหรับหมอก้องที่ต้องมาเจอกับเหตุการณ์เลวร้ายเช้า แต่ถือว่าเป็นโชคดีมหาศาลของคนเจ็บและเจ้าหน้าที่ที่วันนี้มีหมอก้องอยู่ด้วย’

หมอก้องคอยดูแลตั้งแต่จุดรับคนเจ็บจนถึงพาคนเจ็บเข้าไปรักษาในศูนย์บริการฉุกเฉิน และทำได้หลายหน้าที่ ช่วยโบกให้รถผ่านไปไม่ให้จอดหน้าศูนย์เพื่อไม่ให้การจราจรติดขัด ช่วยเข็นรถคนเจ็บ ช่วยยกเตียงคนเจ็บ ช่วยทำแผลให้คนเจ็บ ช่วยให้คำปรึกษากับคนเจ็บและเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล ช่วยสั่งการให้สามารถทำการช่วยเหลือได้รวดเร็ว ช่วยให้คนเจ็บสามารถรักษาตัวได้โดยยังไม่ต้องจ่ายเงิน และช่วย ฯลฯ

ช่วงจังหวะหนึ่งระหว่างที่รถนำคนเจ็บมาส่ง ฉันได้ร่วมวงสนทนากับเจ้าหน้าที่อีกสองสามคน พวกเขาคุยกันถึงเหตุการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในวันนี้ เจ้าหน้าที่คนหนึ่งพูดขึ้น

“วันนี้ต้องเจอหนักกว่าเมื่อวานแน่ เพราะจะมีคนเจ็บถูกส่งต่อมาจากโรงพยาบาลอื่นอีกเยอะ แถมคนเจ็บที่ติดอยู่ตามเกาะต่าง ๆ ที่เพิ่งช่วยออกมาได้ก็จะถูกส่งมาที่เราด้วย”

คำพูดเหล่านั้นทำให้ฉันรู้สึกเสียส้นหลัง ตัวขา ขนที่แขนลุกเกรียว มันเป็นความรู้สึกคล้ายกับว่าตัวเองตกจากที่สูง ความเจ็บเข้าครอบงำโดยไม่รู้ตัวเหมือนตกอยู่ในภวังค์

แต่ทันใดนั้นพลังเสียงอันมหากาฬที่แสดงออกถึงความเจ็บปวดของใครคนหนึ่งทำให้ฉันตื่นจากภวังค์ ฉันรีบหันมองไปตามเสียงร้องนั้น ภาพที่เห็นคือเด็กชายชาวต่างชาติคนหนึ่งอายุประมาณ 7 หรือ 8 ขวบ นั่งอยู่บนเตียงคนไข้ด้านในสุดฝั่งซ้ายมือ เขาถูกรายล้อมไปด้วยเจ้าหน้าที่หลายคน ซึ่งมีทั้งหมอ พยาบาล และผู้ช่วยพยาบาล เสียงร้องของเขาสร้างความตกใจให้กับคนที่อยู่ในศูนย์บริการฉุกเฉินและบริเวณใกล้เคียงอย่างมาก เสียงที่ฟังแล้วรู้สึกเจ็บปวดทรมาน เสียงที่ทำให้บรรยากาศที่เลวร้ายอยู่แล้วยิ่งเลวร้ายมากขึ้น เขาอาจจะร้องเพื่อต้องการบอกให้คนบนโลกใบนี้ได้รับรู้ถึงความเจ็บปวดของเขา และร้องให้ดังมากที่สุดเท่าที่จะทำได้เพื่อปกป้องตัวเองให้รอดพ้นจากการถูกล้างแผลก็เป็นได้

ฉันเดินตรงไปหาเขาเพื่อทำงานของตัวเองด้วยการบันทึกภาพอันไร้เสียงนั้น ครั้งแรกที่เห็นฉันไม่ได้สนใจเขามากนัก คงเป็นเพราะกว่าสามสิบชั่วโมงที่ผ่านมาฉันได้เห็นคนเจ็บที่มีทั้งเด็กอายุเพียงไม่กี่เดือนจนถึงผู้ใหญ่วัยแปดสิบกว่ามากมาย จนทำให้ฉันรู้สึกว่าเขาก็ไม่ได้แตกต่างไปจากคนเจ็บคนอื่น ๆ

จนเมื่อ พี่หลวน พยาบาลประจำศูนย์ข้อและหลังที่ฉันสนิทคุ้นเคยพูดกับฉันว่า

“เฮ้อ! เจ้าตอม มาพอดีเลย จะได้ช่วยกัน เจ้าหนูนี้ น่าสงสารแต่ก็แสนสุด ๆ ”

“ไต่ยินแล้วละพี่ แสบจริง ๆ ร้องเสียงดังลั่นเลย แล้วเขามายังไง”

ฉันถามกลับไป

“ถูกส่งมาจากตะกั่วป่า มาพร้อมกับผัวเมียชาวเยอรมันคู่หนึ่ง แต่ไม่ใช่พ่อแม่จริง ๆ พ่อแม่ของเขาหนีน้ำไม่ทัน ผัวเมียคู่นั้นบอกว่าพวกเขาเจอน้ำพัดแรงมาก จนพวกเขาจับตัวลูกไว้ไม่ได้ ตอนที่กำลังหนีอยู่มาเจอเด็กคนนี้ พวกเขาเห็นเด็กอยู่คนเดียวก็เลยคว้าตัวมาด้วย นี้นะที่พวกเขาเป็นคนชาติเดียวกัน”

เป็นคำตอบที่ทำให้ฉันไม่รู้จะถามอะไรต่อ

เมื่อไต่ยินเรื่องราวของเด็กน้อยคนนี้จากพี่หลวน ทำให้ฉันรู้สึกสงสารเขาจับใจที่ต้องพลัดพรากจากพ่อแม่มา การพบกันครั้งแรกของฉันเด็กชายคนนี้ซึ่งทราบชื่อต่อมาว่า ตอม จึงยาวนานกว่าที่ตั้งใจไว้ แม้ว่าโดยปกติแล้วฉันไม่ค่อยชอบอยู่ใกล้ชิดกับเด็กนัก จึงพยายามที่จะอยู่ห่างคนเจ็บที่เป็นเด็กให้มากที่สุด แต่นั่นไม่ได้หมายความว่าฉันเกลียดพวกเขา และงานที่ฉันทำอยู่ในขณะนั้นคือการถ่ายภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโรงพยาบาลกรุงเทพภูเก็ต ขณะนั้นฉันจึงคิดเพียงว่างานของฉันไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับคนเจ็บคนใดคนหนึ่งเป็นเวลานาน

เมื่อฉันพิจารณาสภาพร่างกายของ ตอม นอกช่อมองภาพในกล้องถ่ายรูป พบว่าตามผิวหนังเต็มไปด้วยรอยขีดข่วนทั่วทั้งตัว แต่ส่วนที่สร้างความเจ็บปวดแก่เขาจนต้องร้องเสียงดังคืออาการบาดเจ็บที่อยู่ภายใน ผ้าพันแผลสีขาวขุ่นที่พันอยู่รอบแขนข้างซ้าย บริเวณใต้ข้อพับลงไปเกือบถึงข้อมือแต่ท่อนแขนใต้ผ้าพันแผลของเขาดูบวมใหญ่มาก จนทำให้เจ้าหน้าที่หลายคนคิดว่ากระดูกแขนบริเวณที่บวมนั้นน่าจะหัก หมอพยายามพูดกับ ตอม ให้เข้าใจว่าเขาต้องยอมให้เอาผ้าพันแผลออกเพื่อดูว่ากระดูกหักหรือไม่ แต่ดูเหมือนว่าเขาไม่เข้าใจภาษาอังกฤษ สุดท้ายก็เลยต้องใช้ภาษามือแทน ฉันรู้สึกทึ่งกับการที่มนุษย์ต่างเชื้อชาติ ต่างเผ่าพันธุ์ ต่างวัยกัน แต่สามารถสื่อสารกันเข้าใจได้ด้วยการใช้ช่วยวะของร่างกายที่เรียกว่า มือ แทนคำพูด

สุดท้ายเขาก็รับรู้ว่าจะต้องยอมเอาผ้าพันแผลออก แต่ฉันคิดว่าเขาอาจจะไม่เข้าใจเหตุผลที่แท้จริงว่าเพราะอะไรเขาถึงต้องยอมทำตามที่เขาบอก พวกเขาเฝ้ารอดูการช่วยเหลือตัวเองของ ตอม ในการแกะผ้าพันแผลอย่างใจจดใจจ่อ หนึ่งในนั้นก็มีฉันรวมอยู่ด้วย ในกรณีนี้ ฉันเองก็ไม่รู้ว่าทำไมถึงไม่รีบถ่ายรูปเขาให้เสร็จ แล้วเดินห่างออกมาเหมือนที่ทำกับเด็กคนอื่น

ทุกคนจ้องมองภาพที่ตอมค่อย ๆ แกะผ้าพันแผลที่ถูกพันไว้แน่นและหนาออกทีละชั้นอย่างเบาเมื่อที่สุด ยิ่งผ้าถูกคลายออกมามากเท่าไร ผ้าพันแผลที่เคยเป็นสีขาวขุ่นก็ยิ่งเปลี่ยนเป็นสีแดงคล้ำมากขึ้น พร้อมกับกลิ่นเหม็นที่โชยออกมาจากบาดแผล ฉันสังเกตว่าเขาจะหยุดแกะผ้าเป็นระยะ คงเพราะเวลาที่ดึงผ้าออกมาแล้วผ้าจะดึงเนื้อแผลติดออกมาด้วย ใบหน้าของเขาบ่งบอกถึงความเจ็บปวดมากยิ่งขึ้นเมื่อผ้าพันแผลเหลือน้อยลง

เวลาผ่านไปสักพักใหญ่ฉันก็ได้ยิน หมอจินตนา หมอหญิงผู้เชี่ยวชาญเรื่องการรักษาเด็ก ที่มีรูปร่างเล็กน่ารัก ใบหน้าบ่งบอกว่ามีเชื้อสายจีน ผมสีดำเข้มยาวหยักเป็นลอนประป่า พูดกับผู้ช่วยพยาบาลที่ยืนอยู่ข้างฉันว่า

“แกะผ้าออกแล้วให้พาไปเอ็กซ์เรย์ดูว่าแขนหักหรือเปลา่ะคะ”

แล้วหมอจินตนากรรีบเดินไปที่เตียงข้าง ๆ ที่อยู่ถัดจากเตียงของทอม เพื่อช่วยพยาบาลคนหนึ่งที่กำลังพยายามจะพลิกตัวคนเจ็บชายชาวต่างชาติที่ตัวใหญ่มาก ๆ

ทอม ใช้เวลาอยู่กับผ้าพันแผลที่เหลือเพียงแค่ชั้นหรือสองชั้นนานมาก เพราะผ้าพันแนบติดกับแผลเหมือนจะเป็นเนื้อเดียวกันจนทำให้เห็นบาดแผลได้ชัดพอสมควร

“โอ้ย! นี่มันอะไรกัน เด็กคนนี่ไปเจออะไรมา ทำไมแผลถึงได้เป็นขนาดนี้ เขาทนเจ็บได้ยังไงกัน” เป็นความคิดแรกเมื่อได้เห็นแผลของเขา แผลลึกมากแต่ยังไม่ถูกกระตุก ผิวหนังชั้นนอกฉีกลึกตั้งแต่ได้ข้อพับยาวลงมาเกือบคืบ เหมือนโดนของมีคมบาด เนื้อชั้นในแสดงให้เห็นว่ากำลังจะเน่า เพราะสีเนื้อที่นำจะเป็นสีแดงสดกลายเป็นสีแดงคล้ำและซีด ในแผลเต็มไปด้วยเศษไม้ เม็ดทราย และสิ่งสกปรกมากมาย ตอนนี้องที่ฉันพอจะเข้าใจความรู้สึกเจ็บปวดของเขา โดยเฉพาะตอนที่ทันที่ที่ พี่หลวนยื่นมือไปช่วยแกะผ้าพันแผลที่เหลืออยู่ ทอมก็ส่งเสียงร้องดังมากกว่าเวลาที่ร้องปกติหลายเท่าจนน่าตกใจ แต่เสียงร้องก็ไม่ได้ทำให้ พี่หลวน ละความพยายามที่จะช่วยแกะผ้าออก และทุกครั้งที่พี่หลวนทำเช่นนั้น ทอมก็จะร้องดังมากขึ้นและมากขึ้นเรื่อย ๆ

ภาพความเจ็บปวดของเด็กชายเยาว์วัยที่เกิดขึ้นข้างหน้าสร้างความรู้สึกปวดร้าวใจอย่างบอกไม่ถูก ฉันไม่สามารถช่วยเหลืออะไรเขาได้แม้แต่น้อยนอกจากยืนดูอยู่เฉย ๆ เหตุการณ์นี้ทำให้ฉันย้อนคิดไปถึงเรื่องราวของน้องชายตัวเองที่ประสบอุบัติเหตุที่จังหวัดเพชรบุรีเมื่อต้นปี พ.ศ. 2546 จนแขนหักทั้งสองข้าง ถ้าได้มีบาดแผลฉีกขาดจนทำให้มีเลือดออกอยู่ในช่องท้องจำนวนมาก ฉันก็ช่วยเหลืออะไรเขาไม่ได้เลยเช่นกันนอกจากร้องไห้ ตอนนั้นฉันกลัวจะสูญเสียเขาไป ยิ่งคิดมากเท่าไรความรู้สึกเจ็บปวดมันถาโถมเข้ามามากขึ้นทุกที และทุกครั้งที่ได้ยินเสียงน้องร้องด้วยความเจ็บปวด หัวใจของฉันก็เจ็บปวดแทบแตกสลาย เขาต้องนอนทรมานทรมานเจ็บปวดอยู่ในรถพยาบาลฉุกเฉิน ขณะที่ฉันนั่งสบายอยู่ที่ภูเก็ท ถ้าแลกความเจ็บปวดได้ฉันก็จะขอเจ็บแทนเขา

ตอนที่เกิดเหตุกับน้องชายของฉันเป็นเวลาดีมากทำให้เดินทางกลับกรุงเทพไม่ได้ เนื่องจากรถทัวร์และเครื่องบินปิดให้บริการหมดแล้ว ฉันได้แต่รอเวลาให้ถึงเช้าวันใหม่ น้ำตาไหลตลอดการเดินทางไม่ว่าจะอยู่บนเครื่องบินหรือแม้แต่บนรถแท็กซี่ ภาพแรกที่ฉันเห็นเมื่อไปถึงโรงพยาบาลคือพ่อกับแม่ นั่งกุมมือกันอยู่หน้าประตูห้องผ่าตัด พวกท่านดูเหนื่อยล้า อ่อนเพลียได้ขอบตาของแม่บวมช้ำ ดวงตาแดงก่ำ ดูเหมือนท่านจะร้องไห้มากกว่าฉันหลายเท่า พวกเรานั่งรออยู่หน้าห้องผ่าตัดตั้งแต่เช้าจนถึงบ่ายสามโมง พยาบาลเซ็นเตียงที่มีน้องชายของฉันนอนอยู่ออกมา เขายังนอนหลับเพราะฤทธิ์ยาสลบ มีแผลเย็บเหมือนก้างปลาเป็นทางยาวบริเวณท้อง แผลนั้นทำให้แม่กับฉันถึงกับปล่อยโฮออกมาอีกครั้ง ฉันลางานนานเป็นอาทิตย์เพื่ออยู่ดูแลน้องชายโดยไม่สนใจว่าจะโดนไล่ออกหรือไม่ก็ตาม แต่ฉันโชคดีที่เจ้านายเข้าใจ เรื่องราวของน้องชายที่เกิดขึ้นกับฉัน ทำให้ฉันเข้าใจความรู้สึกเจ็บปวดของคนที่กำลังคิดว่าตัวเอง ‘จะสูญเสียคนที่รัก’ หรือ ‘คนที่รักกำลังได้รับความเจ็บปวดอยู่’

เวลาผ่านไปนานจนในที่สุดพี่หลวนและผู้ช่วยพยาบาลอีกคนก็ต้องยอมแพ้กับเสียงของเขา เพราะคนที่อยู่บริเวณศูนย์บริการฉุกเฉินแทบทุกคนหันมามองที่กลุ่มของพวกเรา สายตาของพวกเราดูเหมือนจะคิดว่าเรากำลังจะฆาตกรรมเด็กคนนี้ พี่หลวนหมดความอดทนที่จะรอให้เด็กคนนี้แกะผ้าพันแผลและรักษาแผลให้เสร็จ

“รอไม่ไหวแล้ว เสียเวลากับเด็กคนนี้น่ามาก ดูสิคนเจ็บที่รอความช่วยเหลือยังมีอีกตั้งเยอะ

เดี๋ยวช่วยกันอุ้มเขาเข้าไปในห้องตรวจเล็กที่อยู่ริมสุดนะ”

พี่หลวนพูดด้วยน้ำเสียงที่หมดความอดทนจริง ๆ ถึงฉันจะสงสารทอม แต่ฉันก็เข้าใจความรู้สึกของพี่เขาเช่นกัน เพราะเวลาที่ผ่านมามีตั้งแต่เกิดเหตุการณ์แล้วร้ายขึ้น พี่หลวนสามารถช่วยรักษาคนเจ็บได้จำนวนมากมาย แต่ผมยังต้องทำงานแข่งกับเวลา และต้องซื้อสัตย์กับวิชาชีพพยาบาลด้วย

พี่หลวนเคยพูดให้ฟังว่าการรักษาคนไม่ใช้งานที่จะทำให้แค่เสร็จไป แต่ต้องคำนึงชีวิตของคนที่เรารักษาและผลที่จะตามมาภายหลังด้วย ดังนั้นพี่หลวนถึงได้จริงจังกับเวลาที่ผ่านไปมาก

ฉันเห็นว่าควรทำอะไรสักอย่างกับทอม เพราะเมื่อมองไปรอบบริเวณพื้นที่ของศูนย์บริการฉุกเฉินที่เต็มไปด้วยผู้คนจำนวนมาก เพียงคนไข้ที่นำมาวางเรียงกันเป็นแถวทั้งสองฝั่งมีคนเจ็บนอนอยู่เต็มทุกเตียง และยังมีคนเจ็บอีกหลายคนที่ไม่

มีเจ้าหน้าที่เข้าไปดูแล เมื่อมองเลยออกไปด้านหน้าศูนย์บริการฉุกเฉิน ซึ่งเป็นจุดรับคนเจ็บก็ยังคงเห็น พี่ไก่อ กับ โกดม และเจ้าหน้าที่เวรเปลอีกหลายคนกำลังช่วยกันยกคนเจ็บหลายคนลงจากรถกระบะ ทุกคนต่างทำงานของตัวเองที่มีอยู่ล้นมือจนไม่มีใครว่างเลย

ขณะที่ พี่หลวน และผู้ช่วยพยาบาลกำลังช่วยกันพยุงทอมลงจากเตียงย้ายเข้าไปในห้องตรวจเล็ก ฉันก็ขอแยกตัวออกไปหา พี่แดง เจ้าหน้าที่แผนกต่างประเทศที่พูดภาษาเยอรมันได้ ที่จุดประชาสัมพันธ์และรับแจ้งคนหายที่ถูกจัดตั้งขึ้นอย่างกะทันหัน ฉันอยากให้ พี่แดง ช่วยพูดปลอบใจ ทอม มันอาจทำให้เขารู้สึกอุ่นใจขึ้น หรืออย่างน้อยก็บอกให้เขาเข้าใจว่าพวกเรา กำลังพยายามช่วยเขาหรือบอกให้เขาคอดทนเวลาที่หมอล้างแผล

แต่เมื่อหันไปทางไหนก็เห็นแต่ผู้คนเยอะแยะเต็มไปหมด ทั้งคนไทยและชาวต่างชาติ นักข่าวจากต่างประเทศที่มาทำข่าวก็มาเกินมากกว่าเมื่อวาน บรรยากาศศบรบริเวณนั้นเต็มไปด้วยความสับสนวุ่นวายไม่ต่างไปจากศูนย์บริการฉุกเฉิน การตามหา พี่แดงไม่ใช่เรื่องง่ายเสียแล้ว เพราะตอนนี้คนที่สามารถพูดได้หลายภาษาเป็นที่ต้องการตัวมาก ดังนั้น พี่แดง อาจไม่ได้อยู่แถวนี้ก็เป็นได้ และด้วยความสูงที่จำกัดอยู่แค่หนึ่งร้อยห้าสิบห้าเซนติเมตรของฉัน ทำให้มองเห็นแต่คนที่อยู่รอบตัวในระยะใกล้เท่านั้น ฉันเพิ่มความสูงให้ตัวเองได้นิดหน่อยโดยการเขย่งเท้า แต่มันก็ไม่สามารถช่วยอะไรได้มากนัก ฉันหา พี่แดง จนทั่วก็ไม่เจอ จึงกลับไปหาทอมอีกครั้ง

เมื่อฉันเปิดประตูห้องตรวจเข้าไปก็พบทอมนั่งอยู่บนเตียงคนไข้ที่วางชิดกับผนังห้องข้างประตูของห้องตรวจเล็ก เสื้อคลุมคนไข้ของโรงพยาบาลที่ส่งตัวเขามาได้ถูกถอดออกวางไว้บนเตียงข้างตัวเขา ฉันแปลกใจที่เขาแยงใส่กางเกงว้ายน้ำอยู่ไบหน้าเต็มไปด้วยรอยขีดข่วนและมีแผลเล็ก ๆ ที่น่าจะลึกอยู่ใต้ขอบตาขวา เพราะมีผ้าพันแผลชิ้นเล็กปิดทับไว้ ร่างกายที่ดูผอมกว่าตอนที่ใส่เสื้อคลุมก็มีแผลขีดข่วนเล็ก ๆ อยู่ทั่ว แต่สิ่งที่ทำให้ฉันรู้สึกเจ็บปวดใจมากที่สุดก็คือ ดวงตาสีฟ้าอมเขียวที่ยังดูสดใสดังแม้จะเจ็มนองไปด้วยน้ำตาของ ทอม

หลายคำถามผุดขึ้นในหัวคิดคำนึงของฉัน

...นี่หรือคือชะตากรรมที่เด็กคนนี้ต้องเจอ ?

...ชีวิตอีกสิบปีข้างหน้าของเด็กคนนี้จะเป็นอย่างไรร ?

...เขาจะดำเนินชีวิตได้อย่างไร เมื่อไม่มีพ่อกับแม่ ?

...แล้วถ้าฉันเจอเหตุการณ์แบบนี้ ฉันจะผ่านมันไปได้ได้อย่างไร ?

ถึงเวลาที่ทอมต้องเจ็บปวดอีกครั้งและอาจเป็นความเจ็บที่รุนแรงที่สุดในชีวิตเขาก็เป็นได้

ผ้าพันแผลถูกแกะออกมาจากแขนของทอมเรียบร้อยแล้วหลังจากเข้าห้องตรวจเล็ก ขณะนี้เจ้าหน้าที่ทุกคนที่ยืนอยู่รอบตัวเขาเตรียมพร้อมที่จะช่วยเหลือ หมอจินตนาที่ดูแลทอมตั้งแต่ตอนแรกบอกกับพวกเราว่า

“กระดูกไม่หัก แต่แผลของเขา กำลังจะเน่า เพราะว่าล้างแผลมาไม่สะอาดหรือบางที่อาจไม่ได้ล้างแล้วเอาผ้าพันแผลพันปิดแผลมาเลย เดี่ยวพอล้างแผลที่แขนเสร็จก็ต้องเปิดล้างแผลอื่น ๆ ที่มีผ้าพันแผลปิดไว้บนตัวเขาทุกแผลใหม่อีกครั้ง แต่ตอนนี้หมอมองหวังที่สุดคือแผลที่แขนนี้แหละ ถ้าทำความสะอาดไม่ดีกลัวจะติดเชื้อแล้วต้องตัดแขนทิ้ง”

“ไว้ว! ตัดแขนเลยหรอ ? ไม่ดีแน่” ฉันตกใจกับคำบอกเล่าของหมออยู่ในใจลึก ๆ

เราให้ทอมนอนหงายราบลงบนเตียง แต่เขาพยายามจะผงกหัวขึ้นมาดูว่า พวกเราจะทำอะไรกับแผลตลอดเวลา ดังนั้นฉันจึงรับหน้าที่จับลำตัวส่วนบนของเขาให้อยู่นิ่ง ฉันยืนอยู่ข้างเตียงในตำแหน่งที่แขนซ้ายสามารถโน้มไปโอบกอดบริเวณหน้าอกของเขาเพื่อไม่ให้ผงกหัวขึ้นมาได้อีก

ทอมส่งเสียงร้องไห้หวนทวนทันทีที่หมอเทน้ำสะอาดและยาเบตาดีนซึ่งเป็นยาสำหรับฆ่าเชื้อลงไปบนแผลของเขา ฉันรู้สึกได้ว่าเขาเกร็งตัวเองขึ้นมาทันที และพยายามจะดิ้นรนลุกขึ้นให้ได้ ฉันต้องออกแรงกดตัวเขามากขึ้น และผู้ช่วยพยาบาลอีกคนหนึ่งต้องช่วยจับที่ปลายเท้าของเขา หมอจินตนา กับพี่หลวนยังคงลงมือล้างแผลต่อไป น้ำเกลือสำหรับล้างแผลถูกเทราดลงไปบนแผลหลายต่อหลายครั้ง พร้อมกับใช้ผ้าพันแผลที่ผ่านการฆ่าเชื้อแล้วถูกลงไปบนแผลเพื่อเช็ด ซัด และถูเอาสิ่งสกปรกออกให้หมด

แต่การทำความสะอาดแผลก็ต้องหยุดลงอีกครั้ง เพราะถึงเราจะย้ายทอมเข้ามาในห้องตรวจเล็กที่ไม่มีคนเจ็บอื่นอยู่แล้วก็ตาม แต่เสียงของเขายังคงดังสนั่นไปทั่ว จนเราต้องหยุดพักเพื่อให้เสียงร้องไห้หวนทวนนั้นหยุดส่งเสียงไปด้วย

หมอมจินตนาพูดขึ้นว่า

“หมอรู้อว่าเขาเจ็บมาก แต่ยังไม่ถึงก็ต้องล้างแผล”

พอหมอมพูดจบ ฉันเห็นหมอหยิบเข็มฉีดยาขึ้นมาแล้วก็เข็มลงไปที่ขอบบาดแผล และย้ายที่ฉีดยาไปรอบ ๆ บาดแผลอีกหลายเข็ม ทุกครั้งที่เข็มเข็มเข้าไปในเนื้อ ทอมก็จะส่งเสียงร้องและคำพูดเป็นภาษาเยอรมันที่ฉันไม่เข้าใจอยู่ตลอดเวลา หมอมพูดขึ้นอีกว่า

“ตอนนี้ยาชาก็คงช่วยอะไรเขาได้ไม่มาก เพราะแผลแบบนี้ยาชาจะไม่ค่อยได้ผล ถึงฉีดยา เขาก็ยังเจ็บอยู่ดี และถ้าเขาส่งเสียงร้องดังแบบนี้เราคงต้องเสียเวลาล้างแผลเขานานมากแน่ แต่ยังไม่ถึงก็ต้องล้างให้สะอาดที่สุด พอไปถึงสนามบินดอนเมือง เขาก็ต้องล้างแผลอีกครั้งก่อนขึ้นเครื่อง และทันทีที่ถึงประเทศเยอรมันเขาก็ต้องล้างแผลทันที แผลของเขาแย่มาก ๆ ”

หลังจากที่ฉันได้ฟังคำอธิบายเรื่องแผลและเห็นสภาพแผลด้วยตาของตัวเองแล้วก็มีคำถามหนึ่งผุดขึ้นมาในหัวฉันอีกครั้ง

‘โฮ! ต้องล้างกันขนาดนี้เลยหรอ นี่ถ้าคนที่ล้างแผลครั้งแรกไม่มั่งง่าย ช่วยล้างแผลของเขาให้สะอาดตั้งแต่แรก วันนี้แผลของเขาจะไม่ย่ำแย่ขนาดนี้ นี่ต้องเจ็บตัวแล้วยังต้องถูกตัดแขนอีกหรือเปล่าก็ไม่รู้ แกรมพ่อแม่อีกตายหมด ถ้าเรื่องนี้เกิดกับฉัน ๆ อาจจะต้องยอมตายไปเลยดีกว่า’

ช่วงที่พวกเรากำลังวุ่นวายกับการล้างแผลอยู่นั้น พี่แดงกำลังเดินผ่านหน้าห้องตรวจพอดี พวกเราตะโกนเรียกให้เข้ามาในห้อง หมอรีบพูดกับพี่แดงว่า

“ช่วยพูดกับเขาให้เข้าใจถึงความรุนแรงของบาดแผลของเขาหน่อยค่ะ มันกำลังจะเน่าแล้ว ถ้าเขาไม่ยอมให้ล้างแผล เขาจะต้องถูกตัดแขน”

จากนั้นพี่แดงก็หันไปพูดกับทอมเป็นภาษาเยอรมัน ซึ่งความหมายน่าจะเป็นตามที่หมอบอก เมื่อพี่แดงพูดจบ เขาทำตาเบิกโตแล้วพูดเป็นภาษาของเขาอีกยี่ดยาวซึ่งฉันก็ไม่เข้าใจอยู่ดี พี่แดงแปลให้พวกเราฟังว่า

“เขาบอกว่าเขาไม่ยอมตัดแขน เขาจะยอมให้หมอล้างแผลก็ได้ แต่เขาอนุญาตให้หมอฉีดยาเขาแค่เข็มเดียว และเขายังฟ้องพี่แดงด้วยว่าหมอฉีดยาเขาหลายเข็ม ทำเขาเจ็บมากเลย”

ข้อความที่พี่แดง แปลให้ฟังทำให้ฉันอดที่จะยิ้มไม่ได้ และพี่แดงยังพูดต่ออีกว่า

“เขาบอกว่าเขาชื่อ ทอม อายุ 7 ปี เขาสะกดชื่อนามสกุลของเขาเองได้ และเขายังบอกว่าพ่อแม่ของเขาตาย โดนน้ำพัดไปหาไม่เจอ”

ฉันสงสัยจึงเลยเถิดว่าเด็ก 7 ขวบจะเข้าใจความหมายในสิ่งที่เขาบอกพวกเราเกี่ยวกับพ่อแม่หรือเปล่า และฉันก็อยากู้อัจฉริยะว่าตอนนี้เขากำลังคิดอะไร

หลังจากทอมได้คุยกับพี่แดงจนเข้าใจว่าเขาต้องรักษาแผลให้ดีแล้ว ตลอดระยะเวลาการล้างแผลเราไม่ได้ยินเสียงร้องของเขาอีก นอกจากเสียงที่อ้ออ้งอยู่ในลำคอ เขาแน่นปากแน่นและหลับตาสนิท มือทั้งสองข้างยังคงกำแน่นอยู่เช่นเดิม ความเจ็บปวดถูกเก็บเอาไว้ภายใน ฉันไม่จำเป็นต้องออกแรงกดเขาแล้ว นอกจากยังคงโอบกอดและลูบหัวที่ทวยสวยของเขา ฉันพูดกับเขาด้วยน้ำเสียงนุ่มนวลและแผ่วเบาเป็นภาษาไทยว่า “ทุกอย่างจะดีขึ้นนะทอม” ถึงแม้ว่าเขาจะไม่เข้าใจมัน แต่ฉันก็รู้สึก ว่าดีกว่าเงียบเฉยไม่พูดอะไรกับเขาเลย เพราะอย่างน้อยเขาอาจจะรับรู้ถึงความรู้สึกสงสารที่ฉันมีให้กับเขาก็ได้

หลังจากที่การล้างแผลของ ทอม ทุกแผลที่อยู่บนร่างกายของเขาเสร็จสิ้นไปได้ด้วยดี พวกเราก็ควรจะจ่ายตัวกลับไปทำหน้าที่ของใครของมันเหมือนเดิม แต่ฉันได้หน้าที่ใหม่เพิ่มขึ้นมาอีกอย่างจากหน้าที่เดิมคือการดูแล ทอม

ฉันคิดหาทางกำจัดสภาพร่างกายที่สกปรกมอมแมมและกลิ่นตัวที่เหม็นเน่าของเขา เมื่อคิดได้ฉันก็เดินจูงมือพาเขาออกจากห้องตรวจเล็กที่อยู่ทางฝั่งซ้าย ตัดผ่านโถงกลางที่มีเตียงคนเจ็บวางเรียงกันของศูนย์บริการฉุกเฉินซึ่งเต็มไปด้วยความวุ่นวาย ข้ามมาอีกฝั่งเพื่อเข้าไปในห้องตรวจใหญ่ของศูนย์ ฉันจำได้ว่ามุมห้องด้านในของห้องนี้สำหรับล้างภาชนะหรือสิ่งของอื่นต่าง ๆ ขนาดกว้างพอที่จะอาบน้ำให้ทอมได้

หลังจากผ่านการอาบน้ำเนื้อตัวเปล่าเปลือยของทอมดูสะอาดขึ้นมากและหอมฉุยไปด้วยแป้งเด็กที่ฉันขอบริจาคมาจากเจ้าหน้าที่คนหนึ่งที่ประจำอยู่ศูนย์บริการฉุกเฉิน ฉันจูงมือพาเขาเดินกลับออกมายังห้องตรวจเล็กอีกครั้ง เป็นอันว่าภารกิจฉุกเฉินของฉันสิ้นสุดลงเมื่อส่งเขาให้พี่หลวง

เท่าที่ฉันรู้ตอนนี้คือ ทอมและสามีภรรยาชาวเยอรมันที่พาเขาเข้ามารักษาตัวที่นี่พร้อมกัน จะถูกนำไปส่งที่สนามบิน ภูเก็ตในอีกไม่กี่ชั่วโมงข้างหน้า ซึ่งพวกเขาต้องเดินทางกลับบ้านเกิดที่ประเทศเยอรมันในคืนนี้ ก่อนออกจากห้องฉันหันกลับไป มองทอมที่นั่งอยู่บนเตียงอีกครั้งพร้อมทั้งกล่าวคำอำลาในใจ 'ลาก่อนนะเด็กชายที่มีดวงตาสีฟ้าอมเขียวสดใส'

ฉันเดินขึ้นไปห้องทำงานของตัวเองบนชั้นสองของอาคารสอง เพื่อทำหน้าที่ตามปกติคือนำรายชื่อคนเจ็บล่าสุดขึ้นไปบนเว็บไซต์ โดยรายชื่อทั้งหมดจะมี วุฒิ ซึ่งเป็นหัวหน้าแผนกคอมพิวเตอร์คอยดูแลรวบรวมและจัดส่งมาให้ฉันผ่านทาง "Lotus Note" (ระบบติดต่อสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตภายในโรงพยาบาลกรุงเทพภูเก็ตและโรงพยาบาลเครือข่าย) โดยการนำรายชื่อแสดงผลในเว็บไซต์จะทำทุกหนึ่งหรือสองชั่วโมง เพื่อให้ทันต่อความต้องการของผู้ใช้บริการค้นหาญาติสนิทมิตรสหายของพวกเขา

แต่อย่างไรก็ตามยังไม่สามารถสนองตอบต่อผู้คนที่เข้ามาใช้บริการในเว็บไซต์ของเราอยู่ดี เนื่องจากเมื่อช่วงเช้าของวันนี้ฉันได้รับโทรศัพท์จาก คุณกายสิทธิ์ ผู้จัดการบริษัทที่โรงพยาบาลเช่า 'Sever' แจ้งเรื่องผลกระทบที่เขารับได้จากเว็บไซต์ของเรา เขาบอกว่า

"ตอนนี้ Sever ล่มแล้วครับ เพราะคนเข้ามาดูเว็บไซต์โรงพยาบาลคุณจำนวนมาก 1,500 ถึง 2,000 คนต่อนาที และไฟล์ที่คุณอัปโหลดขึ้นไปมันใหญ่มาก จนเกินพื้นที่ของ "Sever" ครับ"

ฉันเองไม่รู้จะแก้ปัญหาอย่างไรเพราะเวลาจำกัดจึงขอให้ "คุณกายสิทธิ์" ช่วยแก้ไขปัญหาให้ก่อน ฉันบอกเขาไปว่า "ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้นเว็บไซต์ก็ต้องมีรายชื่อคนเจ็บแจ้งอยู่ตลอดเวลา มันเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยเหลือคนทั่วโลกได้ ตามหาญาติที่หายไปเหตุการณ์นี้ได้ค่ะ"

ฉันได้รับคำตอบแบบคาดไม่ถึงว่า

"ยินดีครับคุณต้อม รบกวนคุณส่งไฟล์รายชื่อมาให้ผมที่อี-เมลของผมด้วย แล้วผมจะจัดการให้เอง ผมไม่มีโอกาสจะไปช่วยที่ภาคใต้ ดังนั้นถ้ามีอะไรที่คนไทยคนหนึ่งอย่างผมจะช่วยได้ผมก็อยากทำเต็มที่ครับ"

เป็นคำตอบที่น่าประหลาดใจอย่างยิ่ง หลังจากนั้นอีกเกือบสิบวันที่คุณกายสิทธิ์ช่วยนำรายชื่อคนเจ็บในรูปแบบไฟล์ขนาดเล็ก และขยายพื้นที่บน "Sever" ให้ฉันสามารถนำรูปภาพขึ้นไปไว้บนเว็บไซต์ได้โดยไม่คิดค่าบริการใด ๆ ฉันคิดในใจว่า 'นี่แหละมั้ง ที่เรียกว่าน้ำใจ'

ฉันเดินกลับลงมาที่ศูนย์บริการฉุกเฉินอีกครั้ง ถึงแม้ท้องฟ้าจะไม่มีแสงของพระอาทิตย์หลงเหลืออยู่แล้ว แต่บรรยากาศที่โรงพยาบาลก็ไม่ได้ดูสงบลงแม้แต่น้อย ความวุ่นวายยังคงคุกรุ่นอยู่เช่นเดิม

คนเจ็บยังคงทยอยถูกส่งเข้ามารักษาเรื่อย ๆ ฉันเห็นคนเจ็บที่เป็นเด็กชายอยู่รายหนึ่งที่ได้จากรูปพรรณแล้วเขาน่าจะเป็นชาวพม่าหรือคนไทยที่เป็นชาวประมง เขาแต่งกายด้วยเสื้อผ้าเก่า ๆ เสื้อสีเหลืองกางเกงลายสก๊อตสีแดงสลับเขียวสะดูตา เขานอนคว่ำอยู่บนเตียงที่อยู่ติดกับประตูทางเข้าฝั่งซ้ายของศูนย์บริการฉุกเฉิน โดยมี หมอสุชาดา กำลังทำแผลที่น่องข้างซ้ายของเขา ฉันยืนถ่ายภาพอยู่ห่าง ๆ จึงไม่รู้ว่าบาดแผลของเขาร้ายแรงแค่ไหน ฉันรู้สึกว่าการที่เด็กคนนี้ทำให้ฉันภูมิใจในโรงพยาบาลของตัวเองมากขึ้น เพราะถึงที่นี่จะเป็นโรงพยาบาลเอกชนที่คิดค่ารักษาราคาสูงอยู่ในลำดับต้น ๆ ของประเทศ แต่เมื่อถึงสถานการณ์แบบนี้แล้ว เราไม่เลือกที่จะช่วยเหลือแต่คนรวยเท่านั้น

ภาพของเด็กชายที่มีดวงตาสีฟ้าอมเขียวสดใสผุดขึ้นมาอย่างกะทันหัน ฉันตามหาพี่หลวน เพื่อจะถามว่าตอนนี้ทอมยังอยู่ในโรงพยาบาลหรือเปล่า แต่เมื่อค้นหาจนทั่วศูนย์บริการฉุกเฉินแล้วก็ไม่เจอพี่หลวน ในที่สุดจึงต้องกลับไปสู่ว่างานเดิมคือการถ่ายภาพเหตุการณ์ โดยเริ่มจากเดินไปถ่ายที่จุดประชาสัมพันธ์รับแจ้งคนหาย ย้อนกลับมาที่ศูนย์บริการฉุกเฉินแล้วเลี้ยวขวาก่อนออกศูนย์บริการฉุกเฉินเดินลัดเลาะผ่านผู้คนเข้าไปในศูนย์ฟื้นฟูสุขภาพ เมื่อก้าวเข้าประตูศูนย์ก็เห็นเจ้าหน้าที่ที่คุ้นหน้าคุ้นตาหลายคนกำลังวุ่นวายอยู่กับเอกสารและรับโทรศัพท์ ฉันแค่ส่งยิ้มทักทายพวกเขา แล้วเดินตรงเข้าไปด้านใน ด้านซ้ายมือจะมีห้องเล็กที่ถูกแบ่งด้วยผ้าม่านและมีคนเจ็บนอนอยู่เต็มทุกห้อง บางห้องจะมีญาติและเพื่อนคนเจ็บอยู่ด้วย ส่วนด้านขวากลับมาฉันจำไม่ผิดน่าจะเป็นห้องพักสำหรับพนักงาน และเมื่อเดินเข้ามาถึงด้านในสุดของศูนย์ฟื้นฟูสุขภาพ ฉันรู้ได้ทันทีว่าความห่อเหี่ยวที่เกิดขึ้นตอนที่ตามหาพี่หลวนไม่พบหายไปหมดในทันทีเมื่อเจอภาพตรงหน้า

ทอมนอนอยู่บนเตียงคนเดียวด้านริมสุดทางขวามือ มีลูกอมวางอยู่สามสี่เม็ดข้างตัว ฉันเดินตรงปรี๊ดเข้าไปหาเขาทันที เราคุยกันหลายคำโดยต่างก็ไม่เข้าใจภาษาที่แต่ละคนพูด แต่เราก็หัวเราะกันได้อย่างสนุกสนาน และโชคดีที่มีสามีภรรยาชาวเยอรมันคู่หนึ่งนอนอยู่บนเตียงที่อยู่ด้านซ้ายใกล้กับเตียงของ ทอม พวกเขาพูดภาษาอังกฤษได้ดี ดังนั้นการสนทนาของฉันกับทอม ก็จะมีสามีภรรยาคุณี่ช่วยเป็นคนแปลคำพูดของ ทอม ให้ฉันฟัง และแปลคำพูดของฉันให้ ทอม ฟัง ถึงแม้ภาษาอังกฤษของฉันค่อนข้างจะไม่เอาไหน แต่ฉันก็พอจะเข้าใจคำแปลเหล่านั้นได้ ซึ่งอาจเป็นเพราะเราสื่อสารกันด้วยใจมากกว่าภาษา

พวกเราคุยกันได้สักครู่ใหญ่ก็ทำให้ฉันนึกขึ้นมาได้ว่า 'ทำไมพวกเขาขังนอนอยู่ในนี้ ทั้งที่น้ำจะต้องเตรียมตัวเดินทางไปสนามบิน'

ฉันจึงเดินไปถามเจ้าหน้าที่หญิงที่ประจำอยู่ศูนย์ฟื้นฟูสุขภาพและได้รับคำตอบจากเขาว่า

'สามีภรรยาคุณี่นอนอยู่บนเตียงใกล้กันกับเตียงของทอม คือคนที่ช่วยเหลือทอมให้รอดมาได้ และที่พวกเขาจะต้องพักรักษาอยู่ที่นี่ก็เพราะคนเจ็บผู้ชายมีอาการไม่ดี ไม่สามารถเดินทางได้ในตอนนี้ หมอให้รอดูอาการอีกหนึ่งวัน และพวกเขาอยากให้ทอมเดินทางพร้อมพวกเขา เพราะจะได้มีคนดูแล'

คำวันนั้นฉันขลุกอยู่กับทอมนานทีเดียว ด้วยความไร้เดียงสา ใส่ชื่อบริสุทธิ์ และคำพูดที่เต็มไปด้วยความสดใส ทำให้ฉันตกหลุมรักเขาเข้าเต็ม ๆ และดูเหมือนจะไม่ใช่แค่ฉันคนเดียวเท่านั้นที่รักเขา เขากลายเป็นขวัญใจของพวกเราทั้งโรงพยาบาลเลยทีเดียว ก่อนที่จะเดินออกจากห้องนั้นมา ฉันได้บอण्याที่หมอสั่งให้ทอมกินและส่งเขาเข้านอนด้วย และวันต่อมาตอนที่ทอมจะถูกส่งตัวไปสนามบินเพื่อเดินทางกลับประเทศเยอรมัน ฉันก็จะแวะมาหาเขา ถึงแม้ฉันใช้เวลาอยู่กับเขาเพียงแค่วัน ๆ แต่มันก็ทำให้ฉันมีความสุขที่ได้ช่วยเหลือเขาบ้างเท่าที่ฉันทำได้

เหตุการณ์ระหว่างเราสองคนยังคงฝังลึกอยู่ในความทรงจำของฉันตลอดมาและทุกครั้งที่นึกถึงก็จะทำให้ฉันอดอมยิ้มกับตัวเองไม่ได้ ยามฉันมองลงไปบนทะเลที่ครั้งหนึ่งเคยสร้างมหันตภัยร้ายแรงให้กับคนทั่วทั้งเกาะภูเก็ตนี้คราใด ฉันมักจะนึกถึงดวงตาของทอมที่มีสีเหมือนกันและลึกสุดหยั่งคิดเช่นเดียวกับน้ำทะเล...ดวงตาสีฟ้าอมเขียว

ปาริชาติ คำชู

แสงสว่างจากเทียนนับสิบนับร้อยเปล่งแสงระยิบระยับบนพลต่า เปลวเทียนไหวระริกตามแรงแห่งกระแสลม กลิ่นกุหลาบขาวหอมอบอวลไปทั่วบริเวณห้องโถงชั้นล่างโรงพยาบาล เสียงหมอก้องเกียรติกล่าวคำไว้อาลัยแต่ผู้จากไปดั่งแว่นมา ความโศกเศร้าสะเทือนใจเอื้อล้นดวงใจของฉันอีกครั้ง พร้อม ๆ กับน้ำตาที่ไหลรินโดยไม่รู้ตัว ภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ ย้อนกลับเข้ามาฉายในใจฉันภาพแล้วภาพเล่า ผู้คนต่างผิวพันธุ์ ต่างภาษา ต่างศาสนา ที่ล้วนมีใบหน้าอาบด้วยคราบน้ำตา ความพลัดพรากจากเพื่อนพ้องน้องพี่และญาติมิตรอันเป็นที่รัก จากเหตุการณ์ที่ไม่มีใครปรารถนาจะให้เกิดขึ้น รวมทั้งเสียงของเพื่อนร่วมงานที่ยังคงดังกึกก้องอยู่ในโสตประสาทฉันอย่างไม่มีวันลืม ‘ไม่ไหวแล้วนะ ยังไม่ได้หลับมาทั้งคืน ข้าวก็ยังไม่ได้อิน ยังต้องอยู่ต่ออีก หรือว่าจะต้องอยู่ต่อไปเรื่อย ๆ ’

“แม่...หนู...จะกลับภูเกิดได้ไหม”

ฉันพูดกับแม่ด้วยเสียงแผ่วเบา และขาดหายเป็นช่วง ๆ หลังจากได้รับฟังข่าวภาคเที่ยงจาก โทรทัศน์ว่าเกิดเหตุแผ่นดินไหวบริเวณเกาะสุมาตรา มีคลื่นยักษ์ถล่มภูเกิด และคนบาดเจ็บจำนวนมาก

“ไม่ได้เด็ดขาด จะกลับไปทำไม เขาก็เตือนอยู่ว่า ห้ามเข้าเกาะภูเกิด เพราะอาจมีแผ่นดินไหวซ้ำอีก ไม่กลัวหรือไง”

แม่บอกกับฉันเสียงแข็ง พร้อมด้วยแวต่าและสีหน้าดูตัน ไม่ต้องบอกก็รู้ว่าแม่โกรธฉันมาก เพียงไร ที่ฉันกล้ากล่าวประโยคนี้กับแม่ในสถานการณ์เช่นนี้ ฉันจึงทำได้เพียงแค่งีบ และเดินหลบสายตาของแม่ออกไปจากบริเวณนั้นอย่างหมดหวัง

ฉันเพิ่งกลับมาอยู่บ้านได้แค่วันเดียว โดยปกติไม่ค่อยได้กลับบ้านบ่อยมากนัก เนื่องด้วยอาชีพพยาบาลอย่างฉันไม่สามารถมีวันหยุดยาว ๆ ได้เหมือนอาชีพอื่น อันที่จริงฉันตั้งใจจะลาพักร้อนในช่วงปีใหม่ เพื่อจะได้อยู่ฉลองปีใหม่กับครอบครัว แต่ทางโรงพยาบาลมีนโยบายให้พนักงานหยุดก่อนปีใหม่ จะได้เตรียมตัวเพื่อรองรับผู้มาใช้บริการในช่วงปีใหม่ ซึ่งคาดว่าน่าจะมีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวภูเกิดมากกว่าทุกปีที่ผ่านมา ฉันจึงได้หยุดพักร้อนตั้งแต่วันที่ 25 ธันวาคม และจะกลับไปทำงานอีกครั้งในวันสิ้นปีพอดี หากไม่เกิดเหตุการณ์เหล่านี้ขึ้นเสียก่อน

“ขณะนี้พื้นที่ได้รับผลกระทบจากคลื่นยักษ์ มีผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตจำนวนมาก ทำให้แพทย์และพยาบาลในพื้นที่มีจำนวนไม่เพียงพอ หากแพทย์ พยาบาล ท่านใดมีความประสงค์ จะเดินทางอาสาไปช่วย สามารถติดต่อการบินไทยได้เลย โดยไม่คิดค่าเดินทาง”

ตั้งแต่บ่ายจนกระทั่งรับประทานอาหารเย็นเรียบร้อย ไม่มีช่วงเวลาไหนที่ฉันไม่คิดถึงเพื่อน ๆ และเหตุการณ์ที่โรงพยาบาล ฉันพยายามติดต่อกับเพื่อน ๆ ที่โรงพยาบาล แต่ทว่าไม่สามารถติดต่อได้ ฉันคิดถึงเพื่อน ๆ ที่โรงพยาบาล ไม่รู้ว่าเป็นอย่างไรบ้างและจะเหนื่อยสักแค่ไหน เพราะในวันธรรมดาที่ไม่มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น พวกเราพยาบาลก็แทบจะไม่มีเวลาว่างเป็นของตัวเองกันอยู่แล้ว เพราะอัตรากำลังพยาบาลมีไม่เพียงพอ กระทั่งมีคำกล่าวกันในหมู่พยาบาลว่า ‘ทำงานที่นี่ ไม่มีวันหยุด ไม่สบายก็ต้องมาทำงาน จะได้หยุดก็เมื่อตายอย่างเดียวเท่านั้น’

ขณะที่แม่และฉันนั่งดูรายการข่าวตามปกติ แม่มีท่าทางสงบราวกับไม่มีเหตุการณ์อะไรน่าสนใจสำหรับท่านเลย ทว่าฉันกลับร่อนรน วุ่นวายในใจเหลือเกิน ช่างเป็นการยากยิ่งในชีวิตที่ต้องพบกับแม่อีกครั้งเพื่อขอกลับไปภูเก็ต ฉันเองรู้อยู่แก่ใจว่าแม่เป็นห่วงแค่นั้น อีกทั้งเหตุการณ์ก็ยังไม่น่าไว้วางใจ เหมือนฉันกำลังจะออกจากบ้านเพื่อเดินเข้าเขตสุพรรณดิโนว โดยไม่รู้ว่า จะปลอดภัยหรือไม่ หัวอกของผู้เป็นแม่ที่เฝ้าเลี้ยงดูลูกจนโต คงปวดร้าวมากที่ยืนมองลูกก้าวเข้าไปสู่เขตอันตรายต่อชีวิต เพียงแค่คิดเท่านั้นใจฉันที่รวบรวมความกล้ามาหลายนาที ก็พลันละลายลงเหมือนขี้ผึ้งถูกไฟลน ฉันจมอยู่กับความคิดของตัวเอง ปลดปล่อยให้ความเจ็บปวดคลุม เป็นเวลานานเท่าไรไม่ทราบได้ จนกระทั่งแม่เอ่ยขึ้น ลอย ๆ ว่า

“ก็ได้ แต่ค่อยกลับไปพรุ่งนี้เช้าแล้วกัน วันนี้ค่ำแล้วมันอันตราย”

แม่พูดเสียงอ่อนลงกว่าช่วงเที่ยง หลังจากที่แม่รู้ว่าถึงอย่างไรฉันก็คงไม่อยู่บ้านต่ออย่างแน่นอน เมื่อได้ยินแม่เอ่ยดังนั้น ฉันต้องถามแม่ซ้ำเพื่อให้ได้ยินชัด ๆ อีกครั้ง ความรู้สึกขณะนั้นทั้งดีใจและกลัวปะปนกันจนไม่สามารถบอกได้อย่างชัดเจน

ตลอดคืนฉันนอนไม่หลับ ความรู้สึกสับสนไปหมด ‘ฉันจะกลับไปภูเก็ตจริง ๆ ทั้งที่แม่ไม่ค่อยเต็มใจให้ฉันกลับ กลับไปโดยที่ไม่สามารถคาดเดาเหตุการณ์ข้างหน้าว่าจะเกิดอะไรขึ้น ไม่รู้ว่าจะเกิดแผ่นดินไหวซ้ำขึ้นมาอีกเมื่อไรก็ได้’ ฉันคิดวนไปมาหลายร้อยหลายพันรอบ ฉันไม่สามารถควบคุมความคิดให้หยุดลงได้ จนแสงแห่งรุ่งอรุณมาเยือนขอบฟ้า ฉันตัดสินใจลุกขึ้นอาบน้ำและบอกตัวเองว่า ‘ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้นก็ตาม จะกลับไปภูเก็ตให้ได้’

“แม่ไปก่อนนะ เดี่ยวค่อยมาใหม่”

ฉันบอกแม่และก้าวขึ้นรถ พร้อม ๆ กับความรู้สึกหวือ ๆ หัวุ่นใจ กลัว กับเหตุการณ์ที่กำลังจะเกิดขึ้นเมื่อฉันเริ่มเดินทางออกจากบ้าน ความคิดแรกของฉันคิดว่าระหว่างการเดินทางถนนคงจะโล่ง เพราะคงไม่มีใครคิดอุบัติเหตุเหมือนกับฉันที่เดินทางไปภูเก็ตในช่วงเวลานี้

ภาพตรงหน้าที่ฉันได้สัมผัสระหว่างการเดินทางกลับตรงกันข้าม การจราจรคับคั่ง ติดขัดเป็น ช่วง ๆ มีรถวิ่งสวนทางเต็มไปหมด นาน ๆ ครั้งจะพบรถยนต์ส่วนตัววิ่งสวนมาสักคันหนึ่ง รถที่พบส่วนใหญ่จะเป็นรถจากมูลนิธิและรถพยาบาลจากโรงพยาบาลต่าง ๆ วิ่งกันขวิ๊กไชว เสียงไซเรนรถเปิดดังก็ก้องไปทั่ว สภาพการจราจรบนถนนตอนนี้เหมือนกับฉันขับรถหลงไปในฉากภาพยนตร์สงครามหรือภาพยนตร์ภัยพิบัติสักเรื่องหนึ่งที่ดูแสนจะวุ่นวาย แต่อย่างน้อยฉันก็มีรถเหล่านี้วิ่งเป็นเพื่อนร่วมทางจนถึงภูเก็ต

ฉันเดินทางมาถึงภูเก็ตในช่วงบ่ายของวันเดียวกันแล้วก็รีบแต่งตัวมาที่โรงพยาบาลทันที ทันทีที่ฉันก้าวเท้าเข้าสู่บริเวณโรงพยาบาล ภาพตรงหน้าที่เจอคือ ภาพผู้ประสบภัยที่ได้รับบาดเจ็บและไม่ได้บาดเจ็บนอนระเนระนาดไปทั่วบริเวณลานโล่ง ๆ และทางเดิน ทุกคนยังอยู่ในอาการเสียขวัญ หลายคนนั่งซมึมร้องไห้ บางคนยังอยู่ในชุดว่ายน้ำ หรือกางเกงตัวเดียว ผู้ประสบภัยส่วนใหญ่มีเพียงที่นอนบาง ๆ รองเท่านั้น บริเวณหัวนอนและเสาน้ำเกลือมีกระดาษขนาด A4 เขียนชื่อผู้ป่วยติดอยู่

คำถามมากมายผุดขึ้นในใจจนเรียงเรียงความคิดไม่ทัน คำถามหนึ่งที่เกิดขึ้นในใจฉันคือ

‘เกิดอะไรขึ้น แล้วทำไมเหตุการณ์ถึงได้เลวร้ายกว่าที่ฉันคิดไว้เยอะมาก นี่มันเกิดภัยพิบัติ หรือว่าเกิดสงครามกันแน่?’

“ใส่อะไรมานะ”

เสียงเพื่อน ๆ ทักทายฉัน เสียงเรียกนั้นทำให้ฉันตื่นจากภวังค์แล้วเหลียวซ้ายแลขวามองไป รอบ ๆ ตัว ฉันเพิ่งรู้สึกว่าเป็นตัวประหลาดในสถานการณ์ขณะนี้ เพราะฉันใส่ชุดพยาบาลมาทำงานในขณะที่ทั้งแพทย์ พยาบาล และคนอื่น ๆ ต่างอยู่ในชุดลำลองกันแทบทั้งหมด

ขณะนี้ฉันยืนอยู่ที่เวิร์ด 3A ซึ่งโดยปกติเป็นแผนกผู้ป่วยนอกดูแลผู้ป่วยทางด้านจิตเวชและผู้ป่วยมะเร็ง บริเวณลานโล่ง ๆ ตรงข้ามเคาน์เตอร์พยาบาลที่ก่อนหน้านี้เคยใช้เป็นห้องรอพบแพทย์ ถูกแปรสภาพเป็นที่พักชั่วคราวของผู้ประสบภัยและเป็นหอผู้ป่วยไปหมดแล้ว ห้องตรวจถูกตัดแปลงเป็นห้องพักผู้ป่วยที่มีอากาศค่อนข้างหนักกว่ากลุ่มผู้ป่วยที่อยู่บริเวณห้องโถงปกติห้องตรวจหนึ่งห้องสามารถรับผู้ป่วยได้หนึ่งถึงสองคนเท่านั้น แต่ขณะนี้ เท่าที่สองตาของฉันมองเห็นด้วยสติสัมปชัญญะที่ครบถ้วนสมบูรณ์ หนึ่งห้องสามารถจุผู้ป่วยได้สี่คนหรือมากที่สุดเท่าที่จะอยู่ได้ และทุกตารางนิ้วของพื้นที่ถูกนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ฉันไม่เคยเห็นสภาพของโรงพยาบาลเป็นแบบนี้ อีกทั้งการดูแลก็ไม่มีการแบ่งชั้นวรรณะของผู้ป่วย แต่มุ่งไปที่การรักษาชีวิตและบรรเทาความทุกข์ทรมานของผู้ป่วยให้หายโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้

ผู้ประสบภัยส่วนใหญ่เป็นชาวต่างชาติ มาด้วยสภาพที่มีบาดแผลบริเวณลำตัว แขนขาหัก และศีรษะแตก บางส่วนยังคงจำให้ตามหาเพื่อนพ้องและพี่น้องที่พลัดพรากจากกันยังไม่สามารถติดต่อกันได้ แต่ละคนมีเสื้อผ้าชุดที่ใส่อยู่เท่านั้นติดตัวมา แล้วสภาพแบบนี้จะให้ฉันอดคิดที่ไม่อยู่ในภาวะสงครามได้อย่างไร

“พี่แยมแล้ว แยมแล้ว ผู้ป่วย ห้อง 309 เติง 3 ยังไม่มีศัลยแพทย์มาเยี่ยมเลย แผลเริ่มอักเสบแล้ว”

เสียงน้องพยาบาลร้องขึ้นหลังจากกลับจากห้องผู้ป่วย น้องพยาบาลคนนี้น่าก่อนหน้านี้มีหน้าที่ดูแลผู้ป่วยทางด้านจิตเวช ย่อมตกใจเป็นธรรมดากับสภาพบาดแผลที่ผิดธรรมชาติเช่นนี้

“เดี๋ยวพี่จะตามหมอให้ ใครเป็นแพทย์เจ้าของไข้ล่ะ?”

“ไม่ทราบเหมือนกันพี่”

เมื่อซักถามจากน้องพยาบาลต่อไปจึงได้ความว่าเมื่อวานตอนเกิดเหตุ มีผู้ประสบภัยจำนวนมากมาที่โรงพยาบาล จนศัลยแพทย์ทำหน้าที่ยับแผลและดูแลผู้ประสบภัยไม่ทัน เมื่อวานนี้ไม่ว่าจะเป็นแพทย์เฉพาะทางด้านใดหรือมีความรู้ด้านไหน ทั้งทันตแพทย์ จักษุแพทย์ หรือกุมารแพทย์ ต่างมาช่วยยับแผลกันหมด ยิ่งโดยเฉพาะกลุ่มหมอศัลยแพทย์ด้วยแล้ว ตั้งแต่เมื่อวานจนถึงวันนี้ยังไม่มีใครออกมาจากห้องผ่าตัด ตอนนี้อย่างไรแต่การตามหาศัลยแพทย์เลย แค่ถามหาแพทย์ทั่วไปหรือใครก็ได้ที่เป็นแพทย์มาตรวจเยี่ยมผู้ป่วยในช่วงบ่ายนี้ให้ได้ก่อนก็ยากพอกัน

“เดี๋ยวพี่จะถามผู้ตรวจการให้ว่าวันนี้หมอกคนไหนจะมาเดินตรวจคนไข้ให้เรา แต่ตอนนี้พี่ว่าเราไปช่วยกันล้างแผลคนไข้กันก่อนดีกว่า”

ฉันและน้องพยาบาลจึงมีหน้าที่ทำความสะอาดแผลในช่วงบ่ายวันนั้น ส่วนที่เหลือมีหน้าที่รอรับผู้ประสบภัยที่กำลังทยอยเข้ามาเรื่อย ๆ แผลบางคนเริ่มมีการอักเสบบวมแดง ในรายที่มีการอักเสบก็จะแจ้งพี่พยาบาลที่รับผิดชอบเรื่องแผลติดเชื้อให้มาดูแลและช่วยกันทำแผล ฉันเริ่มทำแผลตั้งแต่บ่ายสี่โมงจนถึงเกือบสองทุ่ม ทุกครั้งที่ทำงานใกล้จะแล้วเสร็จและคิดว่าจะ

ได้พักผ่อนกันบ้าง ก็จะมีผู้ประสพภัยทยอยเข้ามารักษาอยู่เรื่อย ๆ จนอดคิดไม่ได้ว่างานของเราคงจะทำไมมีวันแล้วเสร็จ ถ้าสถานการณ์ยังเป็นแบบนี้ต่อไป และพวกเราคงแทบจะไม่มีเวลาหยุดพักกันเป็นแน่ แม้กระทั่งอาหารมือเที่ยงและมือเย็นพวกเราก็รวมเป็นมือเดียวกัน คืออาศัยช่วงเวลาทำงานเริ่มเบาบางลง รวบรวม ๆ สามถึงสี่ทุ่ม จึงจะมีเวลาหลบไปรับประทานอาหาร เราทุกคนต่างเหนื่อยล้ากันมาก บางคนทำงานตั้งแต่วันแรกที่เกิดเหตุจนถึงวันที่สองแล้วก็ยังไม่ได้กลับบ้าน

“ไม่ไหวแล้วนะ ไม่ได้หลับมาทั้งคืน ข้าวก็ยังไม่ได้อิน ยังต้องอยู่ต่ออีกคืนหรือนี่”

เสียงเพื่อนพยาบาลคนหนึ่งร้องโอดครวญออกมาด้วยใบหน้าอ่อนล้าโรยแรง ฉันทำได้เพียงแคร์รับฟังอย่างเงิบ ๆ ไม่รู้จะหาคำพูดใดมาปลอบประโลมเพื่อน ทำได้ดีที่สุดแค่ร้องให้เป็นเพื่อน ยามเมื่อเพื่อนทนกับสภาพที่เผชิญไม่ไหวและร้องให้ออกมา แต่พอเอาเข้าจริง ๆ ให้กลับไปพักก็ไม่มีใครยอมกลับ เพราะเรารู้ว่าทุกคนเหนื่อยเหมือนกัน จะให้กลับไปนอนสบาย ๆ ขณะที่เพื่อนทำงานทั้งวันทั้งคืนได้อย่างไร โดยเฉพาะเมื่อเห็นผู้ที่ประสพภัยที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกวัน ความเจ็บปวด ความสูญเสียมากขึ้น ถ้าเรากลับแล้วเพื่อนที่เหลือจะทำงานไหวหรือ ฉันกับเพื่อนร้องไห้ ไม่ใช่ร้องเพราะความเหนื่อยล้า แต่ร้องเพราะไม่สามารถอธิบายความรู้สึกอัดอั้นที่อยู่ในใจออกมาเป็นคำพูด หรือแสดงอย่างอื่นได้ เพราะมันมีทั้งความอ่อนล้า สับสน เสียใจ สงสาร เวทนา เหมือนอารมณ์ทุก ๆ อารมณ์โหมกระหน่ำ จนเราไม่สามารถบอกได้ว่าร้องไห้ด้วยสาเหตุอะไร สรุปแล้วคืนนั้นพวกเราทั้งหมดจึงนอนที่โรงพยาบาลเพราะไม่มีใครมาเปลี่ยนเวรแทนพวกเรา

“น้อง ๆ เดียวพี่ว่าพี่กลับไปเปลี่ยนชุดที่หอก่อนดีกว่า ใส่ชุดนี้มาสองวันแล้ว” พี่พยาบาลพูดขึ้นในเช้าตรู่วันที่สามหลังเกิดเหตุการณ์ขึ้น

หลายคนเริ่มผลัดเปลี่ยนกันกลับไปที่พักรวมทั้งตัวฉันเองด้วย เพราะชุดสีขาวของฉันเริ่มเจือสีอื่นบ้างแล้ว ประกอบกับคราบโคลและกลิ่นเหม็นเริ่มฟุ้งกระจายออกจากผิวหนังของฉันและคนอื่นแล้ว หลังจากอาบน้ำและพักผ่อนพอมีแรง ตอนสายพวกเราก็กลับมาทำงานกันอีกครั้ง

“พี่หนูอยากให้โรงพยาบาลของเราเป็นแบบนี้ทุกวันเลย”

จากคำกล่าวลอย ๆ ของน้องพยาบาล ทำให้ฉันละมือจากการจัดยาแล้วเงยหน้ามองน้องอย่างงง ๆ พร้อมกับจ้องมองใบหน้าที่ได้รูปแม้จะไร้การตกแต่ง แต่แววตาเป็นประกายมีแววครุ่นคิดเจือปนอยู่ พร้อมกับรอยยิ้มที่มุมปาก ฉันจึงถามน้องซ้ำอีกครั้ง เพื่อย้ำความมั่นใจในเรื่องความที่ได้ยิน

“หนูไม่ได้หมายความว่าอยากให้เกิดภัยพิบัติแล้วก็ตาม แต่อยากให้พนักงานของเราร่วมแรง ร่วมใจ รักกันแบบนี้ตลอดไป”

แม้ว่าวันนี้จะย่างเข้าวันที่สามหลังเกิดเหตุภัยพิบัติแล้วก็ตาม แต่พวกเราก็ยังทำงานอย่างหนักกันต่อไป จนไม่สามารถแยกแยะได้ว่าเวลาไหนเป็นเวลาทำงานหรือเวลาพัก อาจจะมีเสียงบ่นว่าเหนื่อยบ้าง แต่ทุกคนก็ไม่ละทิ้งหน้าที่ของตัวเอง เพราะเรารู้ว่า ไม่ว่าจะแผนกไหนก็ตามทุกคนเหนื่อยเหมือนกันหมด ไม่มีข้อยกเว้นแม้กระทั่งเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลในส่วนของสำนักงาน ที่มาช่วยพวกเราดูแลคนเจ็บด้วย ถึงแม้ว่าพวกเขาเหล่านั้นจะไม่สามารถช่วยเราล้างแผลหรือฉีดยาได้ แต่อย่างน้อยก็ช่วยจัดข้าวปลาอาหารให้เรา หรือบ้อนอาหารให้ผู้ที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ซึ่งภาพเหล่านี้จะไม่สามารถเห็นได้ในวันทำงานปกติทั่วไป เพราะแต่ละแผนกต่างก็แยกกันทำงาน ไม่เคยคิดจะช่วยเหลือกัน ถือว่าหน้าที่ใครหน้าที่มัน ต่าง

คนต่างรับผิดชอบ พอมีเรื่องอะไรที่พลาดเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็จะถกเถียงกันไม่มีใครยอมใคร แต่ตอนนี้กลับตรงกันข้าม มีแต่เข้ามาถามว่า มีอะไรให้พวกเราทำได้บ้าง

วันที่สี่ของการเกิดเหตุการณ์ เริ่มมีเจ้าหน้าที่จากประเทศต่าง ๆ มารับผู้ประสบภัยกลับประเทศของตนเอง ก่อนกลับผู้ประสบภัยแต่ละรายไม่ลืมที่จะกล่าวคำขอบคุณพวกเรา รวมทั้งส่งรอยยิ้มให้ ซึ่งเป็นรอยยิ้มที่พวกเราได้เห็นเป็นครั้งแรกในรอบหลายวันที่ผ่านมา สถานการณ์เริ่มดีขึ้นบ้าง พวกเราเริ่มมีเวลารับประทานอาหารตรงเวลา อาหารเที่ยงก็ได้กินเที่ยง อาหารเย็นก็ได้กินตอนเย็น ผู้ป่วยเริ่มทยอยออกจากโรงพยาบาลจนเหลือผู้ป่วยที่สามารถจัดให้นอนในหอผู้ป่วยได้เป็นปกติ ไม่ต้องไปปูที่นอน ปิคนิคตามห้องโถงและทางเดินอีกต่อไป เจ้าหน้าที่แต่ละฝ่ายกลับไปทำงานตามปกติของตนเองอีกครั้ง ด้วยความทรงจำที่หลากหลาย

ฉันเอามือปาดน้ำตาด้วยความเศร้าแล้วก็ยิ้มออกมาด้วยความรู้สึกภูมิใจว่าอย่างน้อยฉันก็ได้มีโอกาสทำหน้าที่ที่เหมาะสมกับชุดขาวที่ฉันสวมใส่มาตลอดระยะเวลาห้าปีที่ผ่านมา เห็นสิ่งอื่นใดฉันไม่เคยลืมเลยว่าประสบการณ์ทุกอย่างที่ได้รับนั้น มาจากเลือด น้ำตา ชีวิต และความสูญเสียอันยิ่งใหญ่ของเพื่อนมนุษย์ ก่อนที่จะค่อย ๆ วางเทียน และดอกกุหลาบขาวบนแท่นไว้อาลัยครบหนึ่งปีผู้ประสบภัยจากสึนามิ ซึ่งครั้งหนึ่งที่ตรงนี้เคยเป็นที่ติดรูปตามหาญาติพี่น้อง เพื่อน บุคคลที่รักที่ได้พลัดพรากจากกัน หรือที่เราชาวโรงพยาบาลกรุงเทพภูเก็ตเรียกว่า Wall of love

เหนือรหัสหมายเลขสาม

วัฒน์ รัตติก ฤกษ์เกิด

ตึกชินโงโปรตุเกสสีขาวห้าชั้นตั้งตระหง่านเหนือตึกอื่นในแดดยามเช้า มองผ่านเบื้องหลังตึกเป็นแนวเขาปกคลุมไปด้วยต้นไม้สีเขียวสดชื่น ในยามนี้ตึกขาวแห่งนี้ช่างดูอบอุ่นและเงียบสงบ ถนนที่ทอดยาวสู่ตัวตึกถูกปกคลุมไปด้วยดอกปีปสีขาว นวลตาที่ร่วงหล่นจากต้นที่ปลูกไว้เป็นแนวตัดกับพื้นถนนสีเทา ส่งกลิ่นหอมระรื่นชวนให้สูดลมหายใจเข้าไปให้นานแสนนาน เพื่อเติมความสดชื่นให้กับการเริ่มต้นของวัน กานดาก้าวเข้าสู่โรงพยาบาลด้วยความสดชื่นพร้อมที่จะเริ่มงานในวันใหม่

ทันใดนั้น พลันได้ยินเสียงร้องเรียกด้วยความวิตกกังวลดังขึ้น

“พี่ดา พี่ดา แม่แล้ว! ไม่รู้เกิดอะไรขึ้น คนไข้หนีลงมาจากชั้นบนกันใหญ่แล้ว!”

ความสงบภายในใจและความสดชื่นในยามเช้าของกานดาถูกทำลายไปเสียสิ้น พร้อมกับเกิดความสับสนขึ้นมาในทันทีทันใด ‘เกิดอะไรขึ้นหรือ ทำไมคนไข้ต้องหนีลงมาจากชั้น 4 และ ชั้น 5 ของโรงพยาบาลด้วย’ คนไข้หลายคนหนีลงมาอยู่บริเวณหน้าห้องฉุกเฉิน บางคนมีท่าทีวิตกกังวล หวาดกลัวและเดินวนไปวนมาเพราะตกใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น คนไข้บางคนบอกว่าตึกมันโยก กระจกเหมือนจะแตก น้ำในแก้วที่ตั้งไว้เหมือนจะกระชอกออกมาออกแก้ว เตียงนอนสิ้นไปหมด บางคนบอกกานดาว่าตั้งแต่เกิดมาอยู่ที่ภูเกิดไม่เคยพบเหตุการณ์เช่นนี้มาก่อนเลย แต่ตึกสันแบบนี้ น่าจะเป็น ‘แผ่นดินไหว’

หลังจากรอนแรมใจว่าตึกจะไม่สั่นอีกแล้ว เหตุการณ์ต่าง ๆ ก็กลับเข้าสู่สภาวะปกติ คนไข้ต่างทยอยกันกลับขึ้นห้อง กานดาคิดว่า วันนี้มีเรื่องตื่นเต้นตั้งแต่เช้า แต่คงไม่น่ามีอะไรผิดปกติเกิดขึ้นอีกแล้ว เพราะกานดาเคยได้ยินข่าวแผ่นดินไหวมาบ้างเหมือนกัน ถ้าตึกไม่ถล่มลงมาก็คงไม่มีอะไรน่าเป็นห่วง กานดารู้สึกโล่งใจเมื่อทราบสาเหตุที่ทำให้คนไข้หนีลงมาจากตึก และไม่มีใครเกิดอันตรายจากการเกิดแผ่นดินไหวในครั้งนี้

แม้ว่าเหตุการณ์ในโรงพยาบาลสงบแล้ว แต่หลังจากนั้นไม่นาน เสียงโทรศัพท์กลับดังขึ้นไม่ขาดสาย

“พี่...ช่วยด้วยน้ำท่วมคลินิกป่าตอง ทำยังไงดี!”

“ขอรถรับคนไข้ที่ป่าตองด้วยตอนนี้เกิดน้ำท่วมใหญ่!”

“ขอรถพยาบาลรับคนไข้ที่กมลาด้วย!”

“ขอเฮลิคอปเตอร์รับคนไข้ที่เกาะ มีผู้บาดเจ็บ จำเป็นต้องเคลื่อนย้ายด่วน!”

กานดารู้สึกสับสนว่าเกิดอะไรขึ้น เมื่อเช้าเกิดแผ่นดินไหว พอสาย ๆ เกิดน้ำท่วมปาดอง วันนี้ฝนก็ไม่ตก ไม่มีพายุเข้า น้ำมาจากไหนกัน กานดาคิดว่าต้องมีเหตุร้ายเกิดขึ้น และต้องมีคนไข้เข้ามาในโรงพยาบาลมากกว่าปกติแน่ ๆ กานดาเกรงจะรับมือไม่ไหว จึงขอความช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมอาชีพเป็นการด่วน

“CODE 3 ที่ ER...CODE 3 ที่ ER”

เสียงประกาศก้องจากโอเปอเรเตอร์ดังทั่วโรงพยาบาล นั้นหมายถึง จะมีความช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมวิชาชีพมาช่วยเธอแล้ว เพราะกานดาทราบดีว่า CODE3 หมายถึง การเรียกกำลังเสริมมารับมือกับอุบัติเหตุหมู่ในโรงพยาบาล กานดาเคยร่วมซ้อมเตรียมความพร้อมในการรองรับอุบัติเหตุหมู่มาแล้วหลายครั้ง ส่วนใหญ่เป็นการซ้อมรับอุบัติเหตุรถทัวร์ชนกัน มีการเตรียมคนไข้ ให้น้องพนักงานจากแผนกต่าง ๆ ประมาณ 15-20 คน อาสามาเป็นคนไข้

กานดากับน้อง ๆ พยายามจากห้องฉุกเฉินช่วยกันแต่งตัวให้ เอาแป้งมันกวนผสมสีผสมอาหาร เอามาทาเป็นบาดแผล เป็นเลือดบริเวณใบหน้า แขนขา ทำให้เหมือนคนไข้อุบัติเหตุขาหัก แขนหัก ทาเสื้อผ้าให้เลอะเหมือนเปื้อนเลือดจากการเกิดบาดแผล ขณะที่ช่วยกันแต่งตัวไป ทุกคนต่างหัวเราะชอบใจคุยเก๊กกันว่าใครแต่งแล้วเหมือนคนไข้มากกว่ากัน พอแต่งตัวเสร็จก็เตรียมนัดแนะเวลาที่จะประกาศ CODE 3 พยาบาลและผู้ช่วยพยาบาลที่หัวหน้าแผนกส่งตัวแทนมาร่วมซ้อม CODE 3 ก็ได้รับการนัดแนะว่าใครจะต้องรับผิดชอบโซนไหน ใครเป็นคนคัดกรองคนไข้แยกประเภทความรุนแรง ถ้ารุนแรงมากอาการสาหัสก็อยู่ในโซนสีแดง คนที่อาการบาดเจ็บปานกลางให้อยู่ในโซนสีเหลือง คนที่บาดเจ็บอาการเล็กน้อยให้อยู่ในโซนสีเขียว สองโซนหลังอยู่นอกห้องฉุกเฉินบริเวณแผนกผู้ป่วยนอก

ถึงเวลาซ้อมจริงที่ประกาศ CODE 3 รถพยาบาลแล่นเข้ามาจอดหน้าห้องฉุกเฉิน พยาบาลคนที่มีหน้าที่คัดกรองคนไข้กับเจ้าหน้าที่เปลก็ออกไปรับคนไข้ คัดแยกคนไข้ไปตามโซนต่าง ๆ ที่จัดเตรียมไว้ คนไข้อาการหนักมากก็พาเข้าห้องฉุกเฉินช่วยกันวัดความดัน จับชีพจร ตีดมอনিเตอร์ดูการเต้นของหัวใจ ช่วยกันบีบหัวใจ ทำไปก็หัวเราะไปบ้างยิ้มไปบ้าง เพราะเป็นเรื่องสมมติ ถึงแม้ว่าจะมีคนคอยสังเกตการณ์มองอยู่ก็ตาม กานดากับน้อง ๆ พยาบาลก็ยังอดมอ้มให้น้องที่แกล้งทำเป็นเจ็บหนัก แกล้งหยุดหายใจ ทำหน้าอกนิ่ง ๆ ไม่ให้กระพือม ทำเป็นไม่รู้สึกรู้สึกร่างเพื่อให้สมบทบาทไม่ได้ ใช้เวลาไม่นานการซ้อมจึงเสร็จสิ้นลง หลังจากนั้นก็มาประชุมสรุปหาข้อผิดพลาดเพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงต่อไป แต่ไม่เคยได้ใช้จริง

กานดาคิดว่า 'CODE 3 ที่ซ้อมกันมาจะได้ใช้จริงก็วันนี้แหละ'

เก้าอี้สีน้ำเงินที่วางเรียงเป็นระเบียบเรียบร้อย สำหรับผู้ป่วยและญาติหน้าห้องฉุกเฉิน บัดนี้ได้ถูกแทนที่ด้วยเตียงนอนจำนวนมากสำหรับรองรับผู้ป่วย เสียงไซเรนของรถพยาบาลและรถมูลนิธิดังเข้ามาไม่ขาดสาย คนไข้คนแล้วคนเล่าทยอยเข้ามาในโรงพยาบาลไม่ขาดสาย พยาบาลที่ทำหน้าที่คัดกรองคนไข้มีหลายคนไม่รู้ใครเป็นใครบ้าง โซนเขียวโซนเหลืองที่เคยเตรียมไว้ไม่พอเสียแล้ว กานดาไม่เคยเห็นคนไข้มากมายขนาดนี้มาก่อน แผนกกายภาพบำบัดกลายเป็นหอผู้ป่วยที่มีคนไข้นอนเรียงรอการทำแผลอยู่เต็มไปหมด แผนกตรวจสุขภาพและศูนย์หัวใจที่ไม่เคยมีเตียงผู้ป่วยกลับเต็มไปด้วยเตียงคนไข้มีสายน้ำเกลือห้อยระยงระยงรอเข้าห้องผ่าตัด เจ้าหน้าที่เปลที่มีอยู่ก็ไม่เพียงพอ กานดาเห็นน้องช่างที่เคยซ่อมแอร์ให้ มาช่วยเข็นคนไข้ลงจากรถพยาบาล เจ้าหน้าที่ยานพาหนะที่เคยขับแต่รถก็มาช่วยอุ้มคนไข้ลงจากรถ เก้าอี้ที่เคยเป็นที่นั่งสำหรับแพทย์ถูกนำมา

เป็นรถเข็นผู้ป่วย น้องเจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ที่แต่ละวันไม่เคยมาสัมผัสคนไข้และนั่งอยู่แต่หน้าจอคอมพิวเตอร์ ต้องมาช่วยยก
ขาคนไข้ให้แพทย์เย็บแผล ทั้ง ๆ ที่ปกติใคร ๆ ในโรงพยาบาลก็รู้ว่าน้องอ้วนกลัวเลือด เขาจึงยกขาไปหลังตาไป

คนไข้ส่วนใหญ่มาแต่ตัวไม่มีสัมภาระอะไร ไม่มีรองเท้า ไม่มีกระเป๋า บางคนไม่มีแม้แต่เสื้อผ้า เหลือแต่ชุดว่ายน้ำชุด
เดียวติดตัวมา เสี่ยงร้องครวญครางดังระงมไปทั่วห้องฉุกเฉิน เสี่ยงนั้นดังมาจากความเจ็บปวดบาดแผลที่ถูกเศษไม้ทิ่มแทง
ปวดแสบจากเศษทรายที่ถูกความแรงของคลื่นซัดสาดใส่ร่องแผล กานดาคิดว่า มันคงแสบมากกว่าที่เธอเคยโดนใส่ทิงเจอร์ที่
แผลสมัยที่กานดาเป็นเด็กหลายเท่านี้

เด็กชายวัยแปดขวบชาวอุสเบกิสถาน ผมหงอกสีน้ำตาลทอง นุ่งกางเกงขาสั้นตัวเดียว เนื้อตัวเต็มไปด้วยเศษทรายและ
แผลถลอก ต้นแขนถูกกระຈกบาดเป็นแผลยาว ขณะถูกทำแผล เด็กน้อยคงเจ็บปวดมากจึงส่งเสียงร้องลั่นไปทั้งโรงพยาบาล
กานดารู้สึกว่าเสียงร้องของเด็กน้อยคนนั้น ไม่ได้ร้องมาจากความเจ็บปวดและความกลัวเพียงเท่านั้น แต่สายตาที่มองมายัง
กานดานั้นมีแวววิงวอน เหมือนอยากให้ช่วยหาแม่ให้เขาด้วย ถึงแม้จะพูดกันคนละภาษา แต่กานดารับรู้ความรู้สึกที่ถ่ายทอด
ออกมาทางแววตาสีฟ้าหม่นของเด็กน้อยคนนั้นได้ เมื่อย้อนรำลึกกลับไป เสียงร้องให้ของเด็กน้อยคนนั้นยังดังก้องอยู่ในหูของ
กานดาอย่างชัดเจน

เมื่อว่างจากคนไข้ช่วงสั้น ๆ กานดาโทรศัพท์ไปหาน้องชายด้วยความเป็นห่วงแต่ติดต่อไม่ได้ เลยหันไปคุยกับเพื่อน
ร่วมงาน

“พี่ใหญ่ ดายังโทรติดต่อน้องไม่ได้เลย เมื่อเข้ามาส่งดาแล้วบอกว่าจะไปหาเพื่อนที่เขาลัก”

“พี่เพิ่งเห็นข่าวว่าเขาลักโดนคลื่นยักษ์ลูกใหญ่กว่าภูเก็ต มีคนบาดเจ็บตายเยอะนะ”

กานดารู้สึกเป็นห่วงน้องชายขึ้นมาจับใจ หลังต่อสายโทรศัพท์แล้วไม่มีสัญญาณตอบรับจากน้องชายยิ่งทำให้เธอ
กระวนกระวายใจ แต่ไม่สามารถทำอะไรมากไปกว่านี้ได้ กานดาทำได้แค่เพียงรอการติดต่อกลับ

แต่เหมือนโชคยังเข้าข้างกานดาที่ไม่ต้องทนทรมานไปมากกว่านี้ สัญญาณโทรศัพท์ไม่ได้ ทรมนอย่างที่คิด

“พี่ เพื่อนที่เขาลักโทรมา คลื่นยักษ์กวาดหน้าหาดไปเกลี้ยงเลย บอกว่าไม่ต้องไปหาแล้ว”

“แถวตะกั่วป่าตายกันเพียบเลยพี่ ที่โรงพยาบาลเป็นอย่างไรบ้าง ภูเก็ตโดนเยอะไหม?”

เมื่อได้ยินเสียงล่ำลือลักรั้งหลังครั้งตื่นของน้องชายดังผ่านโทรศัพท์มือถือที่เธอแนบอยู่กับหู กานดาพยายาม
สะกดความดีใจว่าอย่างน้อยหนึ่งคนในครอบครัวของเธอปลอดภัยแน่นอน แต่ที่ติดต่อไม่ได้เป็นเพราะเจ้าน้องชายตัวดีไม่ได้
เปิดโทรศัพท์ไว้ เนื่องจากกลับไปถึงบ้านก็หลับต่ออีกรอบ

กานดาพอจะจินตนาการออกกลาง ๆ แล้วว่า ‘นางฟ้าชุดขาวกับเสื้อกาวน์เทวดา’ ถึงเวลาต้องออกช่วยเหลือโลกมนุษย์
อีกหลายวันแน่ ๆ

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้หนูนึกถึงครั้งที่กานดากับครอบครัวมาเที่ยวภูเก็ตเมื่อเกือบสิบปีที่แล้ว ในครั้งนั้นมีการแจ้ง
ข่าวค่อนข้างเป็นทางการจากอธิบดีของกรมอุตุนิยมวิทยาสภมัยนั้น ว่าจะมีเหตุการณ์คลื่นยักษ์ถล่มเกาะภูเก็ตและจะนำมาซึ่ง

โคกนาฏกรรม ซึ่งเธอเองในตอนนั้นอยู่ในอาการเชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่ง แต่ด้วยความไม่เชื่อที่มากกว่าบวกกับความหามของเจ้า น้องชายคนนี้ ที่ยืนยันจะขับรถข้ามเขาไปป่าตองเพื่อพิสูจน์ปรากฏการณ์ตามข่าว สวณกระแสกับผู้คนเชื่อคำเตือนและขับรถ ขึ้นเขาหนีตายจากหน้าหาดป่าตอง แถมยังจอดรถบริเวณหน้าชายหาดเพื่อทักทายมฤตยูด้วยสีหน้าชื่นมื่น รวกับว่าอธิบดีแห่ง กรมอุตุฯ วิทยุได้ฟันเพื่อนไปแล้ว เหตุผลเดียวที่กานดาจำรายละเอียดในเหตุการณ์ได้ทั้งหมดก็คือ เธออยู่ในรถคันดังกล่าว ด้วยตลอดเวลา โดยมีได้เอ่ยคัดค้านแต่ประการใดเลย

แต่เหตุการณ์ครั้งนี้ กลับต่างจากสิบปีที่แล้วตรงที่ไม่มีสัญญาณเตือนใด ๆ ทั้งจากทางหน่วยงานของรัฐ จังหวัด และผู้ ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ซึ่งไม่ได้วางมาตรการตั้งรับหรือออกประกาศเตือนผู้คนอย่างจริงจัง แม้ผู้นำองค์กรเหล่านั้นจะเคยผ่านการดู งานในต่างแดนมานับครั้งไม่ถ้วนแล้ว รวมทั้งหลักสูตร ‘การเตรียมความพร้อมสำหรับสิ่งที่ไม่เคยเกิดขึ้น’ เมื่อนึกถึงตรงนี้ ฉันได้ แต่สลัดใจพร้อมกับปลุกปลอบใจตนเองให้พร้อมเผชิญกับสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ตรงหน้า ‘รวบรวมพลังหน่วยกานดา คิดเสียว่า ช่วยเค้าให้เต็มที่ในตอนนี ถ้าเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ขึ้นเมื่อเกือบสิบปีที่แล้ว เราก็อาจเป็นหนึ่งในผู้ประสบภัยเหล่านั้นก็ได้’

เพื่อน ๆ ร่วมงานของกานดาที่เข้ามาช่วยกันทำงานอย่างแข็งขัน ตั้งแต่ประกาศ CODE 3 ยังคงให้การดูแลผู้ป่วยกัน อย่างไม่เห็นเหน็ดเหนื่อย บางคนไม่ได้กลับบ้าน หลายคนยังใส่เสื้อตัวเดิม หลายคนไม่ได้นอนสองวันสองคืน หมอที่ประจำใน โรงพยาบาลต้องสลับกันนอน คนละแคะหนึ่งถึงสองชั่วโมง โดยเฉพาะหมอสัลยกรรมที่ต้องผ่าตัดคนไข้แทบไม่ได้นอนเอาเลย เพราะคนไข้ที่เข้ามาใน โรงพยาบาลส่วนใหญ่จะมีบาดแผลกันเกือบทุกคน พนักงานเปลทำงานกันไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย เจ้าหน้าที่ยานพาหนะออกรถไปรับคนไข้ไม่ได้หยุด

ในช่วงเวลานั้นบางครั้งกานดาและเพื่อน ๆ ต้องพึ่งเครื่องตีลมบำรุงกำลัง ทั้ง ๆ ที่ในชีวิตกานดาไม่เคยตีเครื่องตีลม ประเภทนี้มาก่อน และกานดาเองก็เคยร่วมรณรงค์ไม่ให้ใช้เครื่องตีลมประเภทนี้ แต่ตอนนี้กานดาต้องมาตีเสียเอง เพียงหวังว่า เครื่องตีลมบำรุงกำลังคงจะทำให้กานดาไม่เมื่อยและมีแรงทำงานต่อ ในเมื่อตอนตีสองยังมีข่าวว่าจะมีคนไข้ถูกส่งมาจากเกาะพีพี อีกเป็นร้อยคน

ห้วงเวลานี้ในสมองของผู้ป่วย คงคิดและรู้สึกคล้าย ๆ กันหมดว่ามันเกิดอะไรขึ้น ลูกเราหายไปไหน สามีเรา ภรรยาเรา หายไปไหนกันบ้าง และได้แต่หวังว่าคนที่เขารักจะยังคงปลอดภัย กานดาและเพื่อน ๆ กลับมีความรู้สึกที่แตกต่างออกไปว่า คน พวกนี้โชคคินะที่รอดมาได้ และรอดมาอยู่ในมือพวกเราที่เคยได้รับการฝึกฝนมาอย่างดี ทั้งในเรื่องจริยธรรม ความทุ่มเท รับผิดชอบและ อุทิศเครื่องมือที่พร้อม และเคยฝึกซ้อมแผนรับมือผู้ประสบภัยจากอุบัติเหตุภัยหมู่มาก่อน แม้ว่าจะเป็นการฝึก ที่ไม่จริงจังนัก แต่พอต้องปฏิบัติในสถานการณ์จริงที่ต้องช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์อย่างเร่งด่วน พวกเรากลับทำได้ดีและมี ประสิทธิภาพอย่างไม่น่าเชื่อ

แม้ว่าการซ้อม ‘CODE3’ จะเทียบไม่ได้กับเหตุการณ์จริงที่โหดร้ายและดุเดือดกว่า ปริมาณคนไข้มากกว่า ใช้เวลา ข้ามวันข้ามคืนในการพยาบาลคนไข้ และแตกต่างจากแผนที่เคยซ้อมไว้ แต่กานดาคิดว่าไม่มีเครื่องเตือนภัยล่วงหน้าสำหรับคำ ว่า “โรงพยาบาลและบุคลากรของโรงพยาบาล” ดีไปกว่าความร่วมมือร่วมใจ ความทุ่มเทเสียสละรับผิดชอบต่อชีวิตผู้คนของ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลทุกฝ่าย และรอยยิ้มของคนไข้ที่เต็มเต็มแรงใจให้ต่อสู้กับเหตุการณ์ไม่คาดฝัน

เมื่อเหตุการณ์ผ่านไป ครอบความสับสนและรอยเลือดตามพื้นห้องต่าง ๆ ได้รับการชำระล้างจนกลับมาดูสะอาด เยี่ยมอีกครั้ง เปลและรถเข็นเก่าที่เคยใช้ได้ดีในวันนั้น ก็ต้องกลับไปอยู่ ู่ในห้องเก็บของตามเดิม บุคลากรทุกคนที่ต้องทำงาน หลายอย่างที่ไม่เคยทำมาก่อนรวมทั้งได้ช่วยเหลือดูแลกันตั้งแต่ต้นจนจบ ก็ต้องกลับมาทำงานในหน้าที่ของตนตามปกติ มีแต่

เพียงความทรงจำและความรู้สึกดี ๆ เท่านั้นที่ยังไม่จางหายไป ซ้ำยังเป็นเครื่องเตือนใจให้เราได้รำลึกถึงความทุ่มเทในการฝ่าฟันอุปสรรคและความยากลำบากมาด้วยกัน ต่อไปนี้ฉันมั่นใจแล้วว่าแม้โรงพยาบาลของเราจะมีการซ่อมตามรหัสต่าง ๆ จริงจังอยู่เป็นประจำก็ตาม แต่ฉันก็ไม่กังวลอีกต่อไปแล้วว่าการซ่อมถึงจะไม่จริงจังเหมือนเหตุการณ์จริง เพราะที่ผ่านมามาแสดงให้เห็นว่าเราพร้อมรับมือกับทุกสิ่งทุกอย่างด้วยกัน เพราะเรามีจิตใจและความทุ่มเทของทุกคนที่เหนือกว่ารหัสหมายเลขใด ๆ ทั้งสิ้น

กระดาษห่อของขวัญสีเงิน

คันศนีย์ มากละเอียด

ผิวพื้นเรียบสีข้างเป็นเงาวับวาว สะท้อนภาพที่เคลื่อนไหวอยู่เบื้องบนราวกับกระจก บัดนี้ได้ถูกทำลายให้หายไปสิ้น ด้วยเศษเล็กเศษน้อยของเม็ดทราย ดินโคลน ไม้ไม้ และมีรอยแดงของโลหิตตั้งแต่สีจาง ๆ จนถึงสีแดงเข้ม ดูสกปรกเปรอะ เบื่อนจนไร้ความสวยงามและเป็นระเบียบเหมือนเคย พื้นที่นี้ครั้งหนึ่งเคยเป็นทางเดินอันกว้างขวางพอที่จะให้เด็กเล็ก ๆ จำนวนสิบถึงยี่สิบคนวิ่งเล่นไล่จับหรือเล่นมอญซ่อนผ้าได้อย่างสบาย แต่ในขณะนี้เปียดเสียดเยียดยึดไปด้วยผู้คนทั้งเด็กและผู้ใหญ่มากมายเป็นจำนวนร้อยจนทำให้ที่ ๆ จะยืนแทบไม่มี บางคนคงลืมไปแล้วด้วยซ้ำว่าตนได้ถือแก้วน้ำที่ภายในบรรจุ น้ำหวานสีเขียวกลิ่นหอมชวนดื่มอยู่ในมือ เพราะบัดนี้หลาย ๆ คนได้ปล่อยให้ของเหลวในแก้วตกลงไปสัมผัสกับพื้นกระเบื้อง เบื้องล่างได้ชิมรสชาติแทนพวกเขา

กลิ่นของน้ำทะเลและคราบโคลนสกปรกรวมถึงกลิ่นคาวเลือดจากบาดแผลผสมกับกลิ่นฉุนของน้ำยาล้างแผลลอยมาปะทะจมูกเป็นระยะ ทั้งบริเวณรอบอวอลไปด้วยกลิ่นอันไม่พึงปรารถนาดังกล่าว แทนที่กลิ่นสะอาดสะอาดอันเป็นปกติของห้องโถงทุกวันเสียงตามสายในโรงพยาบาลจะเปิดเพลงหรือดนตรีฟังสบาย แต่วันนี้ยิ่งอลไปด้วยเสียงคำสั่งงาน เสียงประกาศตามหาหมอ พยาบาลให้ไปตรวจคนไข้ และเสียงประกาศตามหาคน เสียงที่เกิดขึ้นตลอดเวลาคือเสียงของความวุ่นวายในการขนย้าย และช่วยเหลือคนเจ็บที่ฟังไม่ได้ศัพท์ แต่เสียงที่กลบทุกสรรพเสียง คือเสียงร้องไห้โหยวนจากความเจ็บปวดของคนไข้หลายชาติหลายภาษา

ท่ามกลางสภาพที่วุ่นวายโกลาหลและอื้ออึงไปด้วยสรรพเสียงนี้ แทบจะหยุดหายไปจากการรับรู้ของฉันโดยฉับพลันหลังจากที่ได้เห็นผู้ชายคนหนึ่ง ใบหน้าของเขาฉาบด้วยความเฉยเมยไร้ความรู้สึก มีเพียงแต่แวตาท่านั้นที่แสดงออกถึงความสิ้นหวัง ซึ่งเป็นสิ่งที่เขาไม่สามารถจะปกปิดมันไว้ได้ แขนของเขามีบางสิ่งบางอย่างส่องประกายวับวาวระยิบระยับเมื่อต้องแสงไฟ ทุกอริยาบถของเขาตรงกันข้ามกับผู้คนที่อยู่รอบตัวฉัน และเขาคนนั้นนี่เองที่ทำให้ฉันไม่สามารถละสายตาจากเขาได้อีกเลย

“ทำไมที่ต้องนอนดินแรงด้วยล่ะ”

ฉันตะโกนต่อว่าพี่สาวหลังจากเตียงสั้นเหมือนเปลญวนที่แกว่งไปไกวมา เนื่องจากวันนี้เป็นวันอาทิตย์ คนชอบนอนตื่นสายอย่างฉันก็เลยหงุดหงิดที่ต้องตื่นขึ้นมาก่อนตะวันจะตั้งตรงกับศรีษะ

แต่ก่อนจะพูดอะไรต่อก็มีเสียงอันเฉียบขาดแทรกขึ้นทันที

“ไม่ต้องพูด รีบไปจับทีวีเร็ว”

“รีบใส่เสื้อผ้าให้เรียบร้อยแล้วรีบลงไปข้างล่างเดี๋ยวนี้”

คำสั่งอันเฉียบขาดและรวดเร็วของพี่สาวที่บัดนี้แววตาเต็มไปด้วยความตื่นตระหนก ทำให้ฉันรีบทำตามอย่างไม่ได้แย้ง

ไม่ถึง 1 นาที เราสองคนพี่น้องก็ลงยืนหอบเหงื่อท่วมหน้าอยู่ที่ข้างล่างของอาคาร 5 ชั้น ซึ่งเราพักอาศัยอยู่ชั้น 4 เรามองหน้ากันแล้ว ทำให้นึกถึงตอนเราวิ่งไล่จับกันในลานวัดใกล้บ้านเมื่อตอนเด็ก ๆ

หลังจากประมวลเหตุการณ์กันแล้วเราสองคนพี่น้องคิดว่า 'เป็นเพียงแผ่นดินไหวธรรมดา..ธรรมดา' ฉันกับพี่จึงกลับไปใช้ชีวิตปกติในวันหยุดที่เรามักจะทำบุญกันที่วัด รัชสีล 5 และกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศลให้กับบุคคลที่เรารักและเคารพ จากนั้นเราก็ไปซื้อของกันที่ห้างสรรพสินค้าแห่งหนึ่ง แต่ก็อดแปลกใจไม่ได้เมื่อพนักงานของห้างแห่งนี้บางคนร้องไห้ บางคนสีหน้าวิตกกังวลอย่างเห็นได้ชัด ฉันสะดุดตากับหญิงคนหนึ่งอายุประมาณ 20 ต้น ๆ นิ่งหม่นเหม่อกับเก้าอี้ไม้ใกล้ ๆ ชั้นวางของแผนกผลิตภัณฑ์บำรุงผิว ชูหน้ากับฝ่ามือตัวเองร้องไห้สะอึกสะอื้น เธอพูดด้วยเสียงแหบ ๆ พอจับใจความได้ว่า

"บ้านน้ำท่วมทั้งหมดแล้ว ฉันจะทำยังไงดี พ่อแม่ฉันอยู่ที่ไหนก็ไม่รู้ กลับบ้านก็ไม่ได้ สะพานสารสินจมทะเลแล้วจะทำยังไงดี ฮือ ๆ ๆ "

โชคดีที่ข้าง ๆ เธอคนนั้นมีเพื่อน ๆ คอยดูแลอยู่ แต่พวกเขาไม่พูดอะไรสักคำนอกจากโอบกอดและร้องไห้ไปกับเธอ

ภาพบรรยากาศภายในห้างแห่งนั้น ทำให้ฉันและพี่คิดตรงกันว่าคงมีบางอย่างที่ร้ายแรงนอกเหนือจากแผ่นดินไหวเกิดขึ้นแน่นอน เราจึงรีบกลับไปพาร์ทเมนต์ที่อยู่ใกล้กับโรงพยาบาลที่เราทำงานอยู่ที่

ขณะนั้นรถกลับที่พักฉันได้ยินเสียงไซเรนรถพยาบาลดังไม่ขาดระยะ ผสานกับเสียงจากเฮลิคอปเตอร์ที่บินผ่านไปผ่านมาอย่างอีกทีก็ครึกโครม เมื่อกลับถึงห้องพักฉันพยายามหาข่าวสารข้อมูลว่ามีอะไรเกิดขึ้นโดยเร็ว ที่วีจึงถูกเปิดขึ้นพร้อม ๆ กับวิทยุ เสียงผู้ดำเนินรายการวิทยุค่อยเข้ามาปะทะหู

"หลังจากเหตุการณ์แผ่นดินไหวเมื่อเช้า ทำให้เกิดคลื่นขนาดมหึมาถล่มชายหาด ทำให้ที่พักรักษาตัวพังเสียหาย และ มีผู้บาดเจ็บล้มตายเป็นจำนวนมาก เนื่องจากเมื่อคืนนี้เป็นวันคริสมาสต์ซึ่งมีการเฉลิมฉลองวันดังกล่าวเกือบทั่วทุก....."

ฉันนั่งฟังรายงานข่าวต่อไปแบบไม่ได้ศัพท์ เพราะหัวใจฉันเต้นแรงและเสียงดังเหลือเกิน จนกลบเสียงผู้ดำเนินรายการวิทยุที่ดังกังวานอยู่ไม่น้อยเสียหมดสิ้น ทันใดนั้นเองเสียงโทรศัพท์ก็รัวริงแหลมแหวกมาในอากาศ ฉันผวาและดูทานออกมาด้วยความตกใจ ฉันเอื้อมมือสั่งระริกไปรับโทรศัพท์ เมื่อวางกระบอกโทรศัพท์เข้าใกล้หูก็ได้ยินเสียงทุ้ม ๆ ลอยเข้ามาว่า

"แกมุดหัวอยู่ที่ไหนรีบเอาตัวเองพร้อมความเข้มแข็งมาที่โรงพยาบาลด่วน.. รู้ใหม่ว่าตอนนี้ที่นั่นมันวุ่นวายจะตายอยู่แล้ว รีบมาด้วย .."

ฉันยังไม่ได้ซักถามอะไรเพื่อนคนนี้ก็วางสายไปก่อน

ฉันหันไปมองหน้าพี่สาวแล้วนึกย้อนกลับไปถึงเหตุการณ์เมื่อวาน ที่ฉันเผลอปากชวนพี่ไปนอนเล่นเพื่อพักผ่อนกันที่หาดในยาง ซึ่งฉันเตรียมเตียงและถุงนอนไว้พร้อมทุกอย่างแล้ว ฉันเป็นคนชอบทะเล หากมีเวลาว่างเมื่อไรก็จะพาตัวเองไปสัมผัสทรายนุ่ม ๆ และน้ำทะเลใสแจ๋วเป็นประจำและที่สำคัญกำลังอยู่ในช่วงของการฉลองวันคริสต์มาสของฝรั่งเศสที่มาเที่ยวภูเก็ตด้วย

ฉันจึงอยากจะทำอะไรก็ได้ บ้าง แต่คำตอบที่ฉันได้รับจากพี่คือการปฏิเสธอย่างตั้งใจ ความรู้สึกผิดหวังคุณรุ่นอยู่ได้ไม่นาน ฉันหาทางออกด้วยการซื้อหนังสือหลากหลายประเภทจากร้านใหญ่โตในเมือง และหาความเพลิดเพลินด้วยการเข้าไปในโรงภาพยนตร์

ตอนนี้ฉันมาย้อนคิดอีกครั้ง หากว่าพี่ตามใจฉันเหมือนพี่คนหนึ่งจะเอ็นดูน้อง จับมือพากันไปในที่ ๆ น้องต้องการ แล้วตอนนี้เราทั้งสองคนจะยังคงได้ยืนหายใจรดโลกใบนี้อยู่ตรงนี้หรือเปล่า เมื่อนึกถึงตรงนี้ ฉันรู้สึกขลุ่ยและรู้สึกหวี ๆ ในช่องท้องคล้ายจะอาเจียน จึงหยุดความคิดไว้แค่นั้นแล้วรีบอธิบายให้พี่ฟังเรื่องโทรศัพท์ที่โทรเข้ามา และก็โทรซ้ำรีบขับรถมอเตอร์ไซด์คันโปรดที่อยู่คู่กันมา 4 ปี ออกไปที่โรงพยาบาลที่ตั้งตระหง่านอยู่เบื้องหน้าทันที

ฉันกำลังยืนอยู่ในโรงพยาบาลที่ตอนนี้ไม่มีแม้ที่ว่างพอจะวางกระเป๋าสัมภาระ เพราะมันถูกเติมเต็มไปด้วยผู้ป่วยที่ส่วนใหญ่เป็นชาวต่างชาติร่างกายเต็มไปด้วยบาดแผล บางคนส่งเสียงร้องด้วยความเจ็บปวด ในขณะที่บางคนกำลังร้องไห้คร่ำครวญด้วยความเสียใจและตกใจกับเหตุการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่ บรรยากาศที่อึดทึบสับสนทำให้ฉันตั้งตัวไม่ติด ฉันแทบร้องไห้ ขาสั่น มือสั่นเพราะภาพที่เห็นมันน่าอนาถใจเหลือเกิน ฉันไม่เคยเจอเหตุการณ์อย่างนี้มาก่อน แต่ฉันก็สะกดใจและพูดกับตัวเองว่า 'มายืนร้องไห้ทำซากอะไรตรงนี้ อดทนแล้วช่วยเหลือคนที่อยู่ตรงหน้าเธอสิ รีบ ๆ เข้า' ฉันก้าวขาออกไปจากตรงนั้น เพื่อไปให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยในทันที แม้จะไม่สามารถช่วยในการรักษาพยาบาลคนเจ็บได้เพราะฉันไม่ได้เรียนมา แต่ฉันก็ช่วยด้วยการไปแจกจ่ายน้ำ อาหารและผ้าห่ม เพราะผู้ประสบภัยแต่ละคนมีเสื้อผ้าติดตัวมาไม่เกินสองชิ้นเท่านั้น

ฉันมองเห็นชายหนุ่มผิวขาวซึ่งเป็นชาวต่างชาติคนหนึ่ง ไม่มีท่าทีที่จะสนใจใคร ซึ่ง ดู ๆ ไปแล้วเขาคงจะไม่มีอะไรมากเพราะแทบจะไม่เห็นร่องรอยบาดแผลของเขาเลย แต่เมื่อหมอบเข้ามาดูอาการให้เขา ฉันแทบลมจับเมื่อเขาเปิดผ้าห่มที่คลุมกาย เผยให้เห็นน้องที่มีบาดแผลฉกรรจ์ ฉันไม่อายุที่จะบอกว่าฉันกลัวมาก ฉันกลัวเหลือเกิน แต่ฉันต้องสลัดความคิดนี้ทิ้ง เพราะหากฉันยังรู้สึกอย่างนี้อยู่อีก ฉันจะช่วยเหลือพวกเขาได้อย่างไร ฉันอดทนกับความกลัวของตัวเองอยู่ดูการพยาบาลรักษาเขา จนกระทั่งคุณหมอทำแผลให้เขาเสร็จเรียบร้อย ฉันจึงพาเขาไปนอนที่แผนกกายภาพบำบัด เพราะเพียงที่เรามีทั้งหมดนั้นไม่สามารถรองรับจำนวนผู้ป่วยในวันนี้ได้ เขาจึงต้องนอนบนโซฟา ซึ่งเป็นที่ที่ดีที่สุดแล้วในตอนนั้น

เขาเอนหลังลงนอนพร้อมกับน้ำตาที่ไหลออกมา พร้อมกับคร่ำครวญด้วยความเสียใจว่าภรรยาและลูกของเขาไม่รู้อยู่ที่ไหน เขาหาไม่เจอ ตอนนี้เขาคิดถึงภรรยาและลูกเหลือเกิน และอยากกลับบ้านที่ฝรั่งเศสด้วย ฉันยื่นนิ่งทำอะไรไม่ถูก นอกจากปลอบใจเขาด้วยภาษาอังกฤษสำเนียงแบบไทย ๆ แล้วให้ความหวังเขาว่าต้องเจอคนในครอบครัวแน่นอน ซึ่งฉันก็แทบไม่มั่นใจเลยว่าความหวังของเขานั้น จะมีโอกาสเป็นไปได้แค่ไหน เขากะหยายน้ำฉันจึงรีบเดินไปซื้อและแอบร้องไห้ไปด้วยขณะที่เดินก่อนที่จะเอาน้ำมาให้เขา ฉันอยู่กับเขาอีกสักครู่ จนกระทั่งยาที่เขากลืนลงไปออกฤทธิ์ทำให้เขาหลับไปในที่สุด

ฉันจึงกลับไปทำหน้าที่ตัวเองต่อ อีกประมาณ 2 ชั่วโมงเมื่อฉันกลับมาดูเขาอีกครั้งปรากฏว่าโซฟาตัวเดิมได้ถูกแทนที่ด้วยผู้ป่วยรายใหม่แล้ว โดยไม่รู้ว่าเขาหายไปไหน...

เวลาผ่านไปนานเท่าไรแล้วก็ไม่รู้ แต่จำนวนผู้ประสบภัยก็ยังคงส่งเข้ามาเรื่อย ๆ ไม่มีท่าทีว่าจะหยุด ฉันเริ่มปวดเท้ามากและเหนื่อยเหลือเกิน แต่มันคงเป็นความรู้สึกที่เล็กน้อยจริง ๆ เมื่อเทียบกับผู้คนที่นั่งอยู่รอบ ๆ ตัวฉัน สายตาของฉันไม่

หยุดนิ่งคอยกวาดตามองหาผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือจากฉัน น้ำและผ้าห่มฉันเตรียมไว้พร้อมเสมอ และในที่สุดฉันก็หยุด
สายตาตัวเองอยู่ที่คน ๆ หนึ่ง ซึ่งฉันยังจดจำเขาได้อย่างไม่มีวันลืมพร้อมกับสิ่งของที่ติดตัวเขามา

ชายชาวต่างชาติ ซึ่งมีผิวสีแทนจากการอาบแดด รูปร่างสูงใหญ่ อายุคงน้อยกว่าฉันสัก 2-3 ปี ผมหยักศกสั้นสีน้ำตาล
เข้ม เขามีดวงตาสีสวยเหมือนน้ำทะเล แต่ดูเหมือนลอยและว่างเปล่าเหลือเกิน เขานิ่งนิ่งไม่ไหวติงอยู่บนรถเข็นตัวหนึ่งที่ทำ
หน้าที่ของมันอย่างไม่บกพร่อง ถึงแม้ว่าสภาพของมันจะคู่ควรกับป้าย เกษียณ แล้วก็ตาม

ฉันมองดูแขนข้างขวาของเขาที่คิดว่าคงจะหัก เพราะเขาประคองประคองแขนข้างนั้นไว้ตลอดเวลา โดยใช้สิ่งของ
บางอย่างที่ดูคุ้นตาเสียเหลือเกิน ลักษณะของวัตถุนั้นมีสีเงินเป็นเงาวับเขาใช้มันห่อแขนข้างนั้นเอาไว้และจับเอาไว้แน่น ฉันเดิน
ไปทำหน้าที่เสียทางอื่นจนเกือบลืมเขาไปแล้วสักครู่ใหญ่ ๆ เมื่อฉันเดินกลับมาเขาก็ยังนั่งอยู่ที่เดิมด้วยอาการเดิม ฉันจึงเดินเข้า
ไปขอความช่วยเหลือจากพยาบาลให้ช่วยบอกคุณหมอไปดูอาการของเขา ถึงแม้ดูจากภายนอกไม่เห็นมีบาดแผลร้ายแรง
นอกจากรอยถลอกนิด ๆ หน่อย ๆ ตามใบหน้าและแขนขา นอกจากนั้นเขายังมีแผลขนาดใหญ่บนศีรษะยาวประมาณ 4 นิ้ว
เลือดเกรอะกรังแห้งติดเส้นผมไม่รุนแรงมาก

เมื่อคุณหมอให้เขานอนบนเตียง เขาเริ่มร้องไห้ ฉันก็ไม่ว่าเขาหรอกเพราะเจ็บปวดจากการที่พยาบาลพยายามแกะวัตถุ
สีเงินที่ฉันเห็นออก หรือเขาร้องไห้กับความสิ้นหวังที่มันก่อเกิดขึ้นในใจของเขาแน่นอน ฉันไม่รู้จริง ๆ ฉันเดินเข้าไปใกล้เขามาก
ขึ้น จนขีดขอบเตียงแล้วเพิ่งดูก็พบว่า วัตถุที่ส่งประกายกระทบสายตาที่ฉันพยายามหาคำตอบให้ตัวเองนั่นคืออะไร พร้อม ๆ กับ
เกิดความรู้สึกสะเทือนใจขึ้นมา เมื่อพบว่าสิ่ง ๆ นั้นคือ *กระดาศห่อของขวัญ*

กระดาศห่อของขวัญชิ้นนี้เป็นสมบัติติดตัวชิ้นที่สองนอกจากกางเกงขาสั้นที่เขาสวมใส่ มันคือกระดาศห่อของขวัญ
ชิ้นที่เขาใช้เป็นอุปกรณ์ในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นให้กับแขนข้างขวาที่หัก และเป็นกระดาศห่อของขวัญชิ้นเดียวกัน ที่ทำให้
ฉันต้องออกไปให้พ้นจากเตียงของเขา ก่อนที่ฉันจะยกมือขึ้นมาปาดน้ำใส ๆ และอุ่น ๆ ที่ไหลออกมาจากสองตาเกือบไม่ทัน

ฉันปลีกตัวไปด้านหลังโรงพยาบาลเพื่อนั่งเงียบ ๆ คนเดียว ได้ตั้งจำปาที่สถิตอยู่ตรงนี้ก่อนที่ฉันจะเริ่มทำงานที่นี่
ซึ่งออกดอกสีเหลืองเข้มตลอดทั้งปี โยกลิ่นหอมแบบไทย ๆ ให้ชื่นใจเป็นระยะ ๆ เพราะอยากให้ความรู้สึกตัวเองสงบลง
ถึงแม้ว่ามันจะยากเย็นแสนเข็นก็ตาม เพราะฉันไม่อาจสลัดภาพผู้ชายคนนั้นกับกระดาศห่อของขวัญไปได้ ฉันคิดว่าหากเมื่อ
วานเขาได้ของขวัญจากคนรักหรือจากเพื่อนในวันคริสต์มาส มันคงจะเป็นวันที่เขามีความสุขมากที่สุดอีก 1 วัน และหากวันนี้
เขาต้องมานั่งอยู่ที่นี้อย่างเดียวดาย เพราะบุคคลที่เคยห่อหุ้มร่างกายได้จากเขาไป วันนี้คงเป็นวันที่โหดร้ายที่สุดของเขาอีก
1 วันเช่นกัน เพราะเขาต้องต่อสู้กับความรู้สึกเจ็บปวดที่อยู่ภายในอย่างโดดเดี่ยว ซึ่งเป็นสิ่งที่โหดร้ายเหลือเกิน ฉันก็ได้
แต่ภาวนาขอให้สิ่งที่ฉันคิดทั้งหมดมันผิด

ฉันกลับเข้าไปช่วยงานข้างในอีกครั้ง ผู้ชายกับกระดาศห่อของขวัญ (ซึ่งพยาบาลคงทิ้งมันไปแล้วหลังทำแผลเสร็จ)
ได้ถูกเคลื่อนย้ายไปพำนักที่โหนดักแห่ง ฉันไม่สามารถจะตามหาเขาได้ เพราะฉันต้องใช้เวลาและกำลังวังชาของคนที่มียุ
ช่วยเหลือคนอื่น ๆ ให้ได้มากที่สุด ดังนั้นฉันจึงพาตัวเองไปช่วยเหลือผู้ประสบภัยขั้นสอง ที่ตอนนี้เป็นหน่วยบัญชาการด้าน
อาหารและเครื่องอำนวยความสะดวกทั้งหลาย โถงและทางเดินไม่เหลือสภาพเดิมของมันอยู่เลย เพราะได้แปรเปลี่ยนไปเป็น

พื้นที่วางที่นอนปิดคนหลากหลายขนาดที่ได้รับความนิยมมาเต็มไปหมด ฉันกับเพื่อน ๆ มีหน้าที่คอยรับของที่ผู้มีน้ำใจนำมาบริจาคไม่ว่าจะเป็นอาหาร เครื่องดื่ม เสื้อผ้าและเครื่องใช้จำเป็นอื่น ๆ แล้วจึงนำมาแจกจ่ายให้กับผู้ป่วยทั่วโรงพยาบาล รวมทั้งพาผู้ป่วยไปห้องน้ำ พาไปห้องอาบน้ำ หากชุดใหม่ให้เปลี่ยน ช่วยเก็บกวาดขยะ หรือแม้กระทั่งต้องระดมเงินแล้ววิ่งไปซื้อโยเกิร์ตให้กับคุณป้าชาวต่างชาติคนหนึ่งที่อยู่ต่าห์เดินกะเผลกกะเผลกมาขอความช่วยเหลือ เพราะคุณป้าไม่สามารถรับประทานอาหารอะไรได้

ฉันยังคงทำงานอย่างอื่นอีกมากมายอีกตามแต่ผู้คนที่ต้องการ เมื่อเหลือบมองดูนาฬิกาข้อมืออีกทีปรากฏว่าเป็นเวลาตี 5 ของวันจันทร์ที่ 27 ธันวาคมแล้ว ฉันจึงกลับไปอาบน้ำและนอนพักเอาแรง ฉันเลือกที่จะถอดรองเท้าผ้าใบคู่ใจใส่เบ้สะพายหลัง เพื่อเดินเท้าเปล่ากลับที่พักที่ห่างออกไปจากโรงพยาบาลราว 700 เมตร เพราะตอนนี้เท้าทั้งสองข้างมันปวดจนไม่สามารถใช้รองเท้าทำหน้าที่ขวางกั้นระหว่างฝ่าเท้าและพื้นซีเมนต์ได้อีกต่อไป

8 โมงเช้าวันจันทร์ฉันต้องมาทำงานตามปกติ แต่วันนี้ฉันต้องมาทำงานต่อจากเมื่อวานที่ฉันทำมาทั้งวันเสียมากกว่าตลอดระยะเวลา 3 วันที่ฉันมาช่วยเหลือผู้ประสบภัย งานประจำในฝ่ายพัฒนาบุคลากรฉันแทบไม่ได้แตะเลย เนื่องจากฉันคิดว่ามันสำคัญน้อยกว่าชีวิตเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ฉันได้นอนหลับวันละไม่เกิน 4 ชั่วโมงซึ่งยังนับว่านานกว่าคุณหมอลหลาย ๆ คนที่ไม่ได้หลับไม่ได้นอนกันเลย

วันที่ 29 ธันวาคม ซึ่งเป็นวันที่ 4 หลังเกิดเหตุการณ์วิบัติภัย ทุกอย่างในโรงพยาบาลเริ่มเข้าที่เข้าทางบ้างแล้ว ผู้ป่วยต่างชาติหลายคนก็ทยอยกลับบ้านเกิดของตนเอง ทั้งเอาความโหดร้ายและโศกเศร้าไว้เบื้องหลัง ฉันจึงลางานกลับบ้านเกิดที่จังหวัดพัทลุง แต่ความรู้สึกต่าง ๆ จากเหตุการณ์ที่ตนเองได้เผชิญ ยังคงเกาะอยู่ตามซอกหลืบของจิตใจไม่หลุดหายไปไหน

ฉันบอกเล่าเรื่องราวที่ยังคงติดตราตรึงและประทับเข้ามาอยู่ในจิตใจของฉันให้แม่ฟัง เล่าถึงผู้ชาย ผู้หญิง เด็ก และครอบครัวชาวต่างชาติที่ฉันได้ช่วยเหลือ หรือแม้แต่น้ำตาหยดสุดท้ายที่ฉันร้องให้ขณะที่สามีภรรยาชาวสวีเดนคู่หนึ่งกอดฉันไว้แน่น แล้วกล่าวคำว่า “Thank you” ไกล ๆ นู ก่อนที่ฉันจะจากมา ถึงแม้ว่าจะเป็นถ้อยคำที่ฉันได้ยินบ่อย ๆ แต่ก็ไม่มีครั้งไหนที่จะไพเราะเท่ากับครั้งนี้

แม้มิให้และพูดเพียงสั้น ๆ ว่าสิ่งที่ฉันทำนั้นเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนควรจะมีและดำรงไว้ ส่วนเรื่องความตายเป็นเรื่องธรรมดาไม่มีใครหลบหนีพ้นและไม่มีใครได้รับการยกเว้น

‘ใช่.....แม่พูดถูก’

ฉันยังคงใช้เวลาส่วนใหญ่แอบไปนั่งเงิบ ๆ คนเดียวใต้ต้นราชพฤกษ์ที่อยู่หลังบ้าน ซึ่งตอนนี้ไร้ดอกสีเหลืองอร่ามมองดูน้ำในคลองที่ครั้งหนึ่งฉันเคยดำผุดดำว่ายพร้อมพี่ ๆ น้อง ๆ ในสมัยเด็ก ที่ไหลเอื่อย ๆ อย่างไม่เี่ยหระต่อสิ่งรอบข้าง แต่เพราะคนเราต่างออกไปจะอยู่อย่างไม่รู้ร้อนรู้หนาวอย่างนั้นไม่ได้ ฉันจึงต้องมานั่งจัดระเบียบความรู้สึกของตนเองอยู่ตรงนี้

เหตุการณ์ที่ผ่านมาทำให้ฉันตระหนักอยู่เสมอว่าวันนี้ฉันโชคดีที่ยังมีชีวิตอยู่ แต่ก็ไม่รู้เหมือนกันว่าฉันจะถูกปล้นลมหายใจไปเมื่อไหร่ แต่ฉันไม่ได้เสียดายชีวิตเพราะเมื่อถึงเวลาที่จะต้องตายเราก็แค่ปล่อยวางร่างนี้ให้สลายไปเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับธรรมชาติ แต่ก่อนที่ฉันจะละทิ้งทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อจากไป ฉันขอเพียงแค่ได้ทดแทนบุญคุณของผู้มีพระคุณ ได้ทำ

ในสิ่งที่อยากทำ ได้ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกันมากพอที่จะทำให้ฉันคิดว่าได้ใช้ชีวิตคุ้มค่าแล้ว กับการเสียสละของพ่อแม่ และเมื่อถึงเวลานั้นฉันจะได้ปิดตาลอย่างสนิทพร้อมกับรอยยิ้มที่เบื่อนบนใบหน้า

บทส่งท้าย:

โศกนาฏกรรมอันดามัน: ความทุกข์ ความหมาย กับการเยียวยา

นพ.โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์

บ่อยครั้งที่วิกฤตการณ์ทำให้เราต้องกลับมาทบทวนเรื่องราวบางอย่างเกี่ยวกับชีวิต ไม่ว่าจะวิกฤตนั้นจะเป็นภัยพิบัติจากธรรมชาติ อุบัติเหตุที่คาดไม่ถึง ความเจ็บป่วยรุนแรงที่คุกคามชีวิต หรือการเผชิญกับความตายอย่างปัจจุบันทันด่วน

ยิ่งเป็นโศกนาฏกรรมที่เกิดขึ้นในขอบเขตที่ไม่คาดฝัน ยิ่งทำให้ความเป็นจริงบางอย่างของชีวิตที่เราแทบจะไม่เคยนึกถึง เพราะกฎหมายของชีวิตที่เรามักจะหลงเป็นปกติไปแล้ว กลับปรากฏให้เราเห็นและดูให้เราต้องทบทวนถึงสาระสำคัญของชีวิตที่เราหลงลืมไปในยามปกติ

เหตุการณ์คลื่นยักษ์สึนามิในมหาสมุทรอินเดียที่ผ่านมานับเป็นโศกนาฏกรรมครั้งใหญ่ที่สุดครั้งหนึ่งของมนุษยชาติ ความเสียหายที่เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ไปจนถึงคาบสมุทรอินเดียและแอฟริกาใต้หากคิดเป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจมีมากกว่า 800,000 ล้านบาท แต่ที่ยิ่งไปกว่านั้น มีผู้เสียชีวิตในเหตุการณ์นี้มากถึงเกือบ 300,000 คน มากกว่ายอดผู้เสียชีวิตจากการทิ้งระเบิดปรมาณูในสงครามโลกครั้งที่สอง ทั้งที่อิโรชิมาและนางาซากิรวมกัน

โศกนาฏกรรมครั้งนี้ยังคงความเศร้าโศกเสียใจและความทุกข์ยากแก่ผู้ประสบภัยและความสะเทือนใจแก่ผู้คนทั้งโลก ภาพคนร้องไห้อยู่กับซากปรักหักพังของบ้านเรือน สูญเสียทุกสิ่งทุกอย่างที่ตนรักครอบครอง บางคนเดินอย่างท้อแท้สิ้นหวังที่จะได้พบสามี ภรรยา หรือลูกที่เพิ่งถูกคลื่นยักษ์ดูดกระชากไปจากมือซึ่ง ๆ หน้า บางคนสูญเสียครอบครัวเกือบทั้งหมด เด็ก ๆ ต้องเสียชีวิตไปเป็นจำนวนมาก ที่โชครอดชีวิตมาได้จำนวนหนึ่งก็ต้องกลายเป็นเด็กกำพร้า เป็นความทุกข์และความเจ็บปวดที่น่าเศร้าใจที่สุด

โศกนาฏกรรมครั้งนี้ไม่เพียงแต่ทำให้เรารู้สึกและร่วมเจ็บปวดไปกับความทุกข์ของเพื่อนมนุษย์เท่านั้น แต่ยังทำให้เราเห็นถึงความเปราะบางและความเอาแน่เอานอนไม่ได้ของชีวิตเราเองอีกด้วย

ทั้งที่ความทุกข์ยากของเพื่อนมนุษย์และความเปราะบางเอาแน่เอานอนไม่ได้ของชีวิตที่ว่่านี้อยู่ด้วยกันเราตลอดเวลา แต่เราก็เกือบไม่เคยนึกถึงมันเลย อาจเป็นเพราะชีวิตปกติที่เป็นอยู่ทุกเมื่อเชิ่รวันทำให้เราลืมนึกถึงมันไป ต่อเมื่อมายาคติของความเป็นปกติอันนั้นมาพังครืนลงเพราะวิกฤตการณ์ เราจึงตกใจตื่นขึ้นมาเผชิญกับโลกของความเป็นจริง เป็นโลกใบที่แตกสลายที่ทำให้เราต้องสับสนและค้นหาทางประติดประต่อคืนส่วนชีวิตที่แตกหักกระจัดกระจายให้กลับคืนมาเป็นรูปเป็นร่างที่เราพอจะยึดเหนี่ยวชีวิตต่อไปได้

วิกฤตการณ์จากคลื่นยักษ์สึนามินำมาซึ่งความทุกข์และความสูญเสียที่จะทรมานใจผู้คนทั่วโลก

แต่ในท่ามกลางความทุกข์และความสูญเสียนั่นเอง เราได้พบความหวังและความมีน้ำใจต่อกันของเพื่อนมนุษย์ที่ไม่เคยได้รู้จักกันมาก่อน หลังไหลลงไปด้วยกอบกู้ ไปดูแลช่วยเหลือ และประคับประคองให้คนที่ล้มนลงลุกขึ้นมาได้อีกครั้ง แม้แต่ผู้ประสบภัยเองก็ยิ่งหยิบยื่นความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทั้งที่ตนเองกำลังทุกข์ยากและปวดร้าวจากความพลัดพรากและการสูญเสีย

เราได้รู้เรื่องราวที่นักท่องเที่ยวยกถ่ายทอดให้สำนักข่าวต่างประเทศและถูกนำมาเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ตของผู้หญิงคนหนึ่ง ที่คลื่นยักษ์พรากลูกชายของเธอไปจากมือ หัวอกของผู้เป็นแม่นั้นคงแทบจะแตกสลายอยู่แล้ว แต่เธอกลับกลับล้ากสิ้นความปวดร้าว

หันมาช่วยเหลือคนอื่น ๆ ต่ออย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย ฝรั่งที่เห็นเหตุการณ์เข้าไปบอกให้เธอพักผอนบ้าง เธอกลับบอกว่ายังพักไม่ได้ มีผู้คนบาดเจ็บมากมายเหลือเกิน แล้วหันกลับมาถามฝรั่งคนนั้นว่า คุณละ บาดเจ็บตรงไหนบ้างหรือเปล่า

เธอเพิ่งสูญเสียลูกชายเธอไป แต่จิตใจที่ประเสริฐสูงงามของเธอเปรียบเสมือนพระโพธิสัตว์ เรื่องราวของความดีงามที่ยิ่งใหญ่ของคนธรรมดาเหล่านี้คงจะมีอีกมาก และไม่ใช่เฉพาะแต่เรื่องที่ดีงามเท่านั้น แต่เรื่องราวของความเจ็บปวดสูญเสียที่ช่วยให้เรา รู้สึกได้ถึงชะตาชีวิตและความทุกข์ยากของเพื่อนมนุษย์ก็ควรช่วยให้มีการบอกเล่าและรวบรวมไว้เป็นบทเรียนให้เราสำนึกถึงการหาคำอธิบายที่เข้าใจได้และการทำให้เหตุการณ์มีความหมายจึงเป็นส่วนหนึ่งของการเยียวยารักษาความเจ็บปวดของ โศกนาฏกรรมได้ทางหนึ่ง เพราะการเยียวยาคือการสมานให้ส่วนต่าง ๆ ของชีวิตที่ขาด ร้าวราน และเจ็บปวดให้กลับคืนมา บูรณาการกันเป็นชีวิตปกติ

ทางหนึ่งที่จะเยียวยาโศกนาฏกรรมอันดามันได้ก็คือ ทำให้เหตุการณ์ครั้งนี้มีความหมายที่ดีงาม ให้ผู้สูญเสียและผู้รอดชีวิตรู้สึก ได้ว่าความทุกข์และความสูญเสียของเขานั้น ไม่ได้เป็นไปอย่างสูญเปล่า แต่เป็นความทุกข์และความสูญเสียที่เป็นไปด้วยความ ดีงามอันเกิดขึ้นเป็นสิ่งทดแทน เพราะความดีมีธรรมชาติเยียวยาความทุกข์ได้

มนุษย์เยียวยาความปวดร้าวได้ด้วยการบอกเล่าเรื่องราว เพราะเรื่องเล่าช่วยตรึงโลกไว้ด้วยการให้ความหมายและช่วยแปลง เหตุการณ์ให้เป็นความทรงจำ

โศกนาฏกรรมอันดามันด้านหนึ่งจึงเป็นความทุกข์ยากและความสูญเสีย แต่อีกด้านหนึ่งกลับทำให้เราตระหนักถึงความรักและ คัญภาพของมนุษย์ที่ห่วงใยและยื่นมือเข้าช่วยเหลือกัน

ยามทุกข์ยาก เป็นความดีงามที่เลื่อนรวางห่างหายไปมากในยุคสมัยของความหวาดระแวง การแข่งขัน และการแย่งชิงอำนาจกัน ในปัจจุบัน

ภัยพิบัติครั้งนี้ยังย้ำเตือนเราถึงความพลัดพรากและการสูญเสียว่าเป็นส่วนหนึ่งของความเป็นจริงในชีวิตของเรา เป็นการเตือน ให้เราเห็นถึงความเปราะบางและความไม่เที่ยงแท้แน่นอนของชีวิตที่เรามักลืมนึกถึง

ที่ยิ่งไปกว่านั้น เหตุการณ์ครั้งนี้น่าจะเป็นบทเรียนที่สำคัญของมวลมนุษย์ ในการสร้างวิธีคิดและทำที่ถูกต้องต่อการมีชีวิตอยู่ ทั้งต่อตนเองและเพื่อนมนุษย์

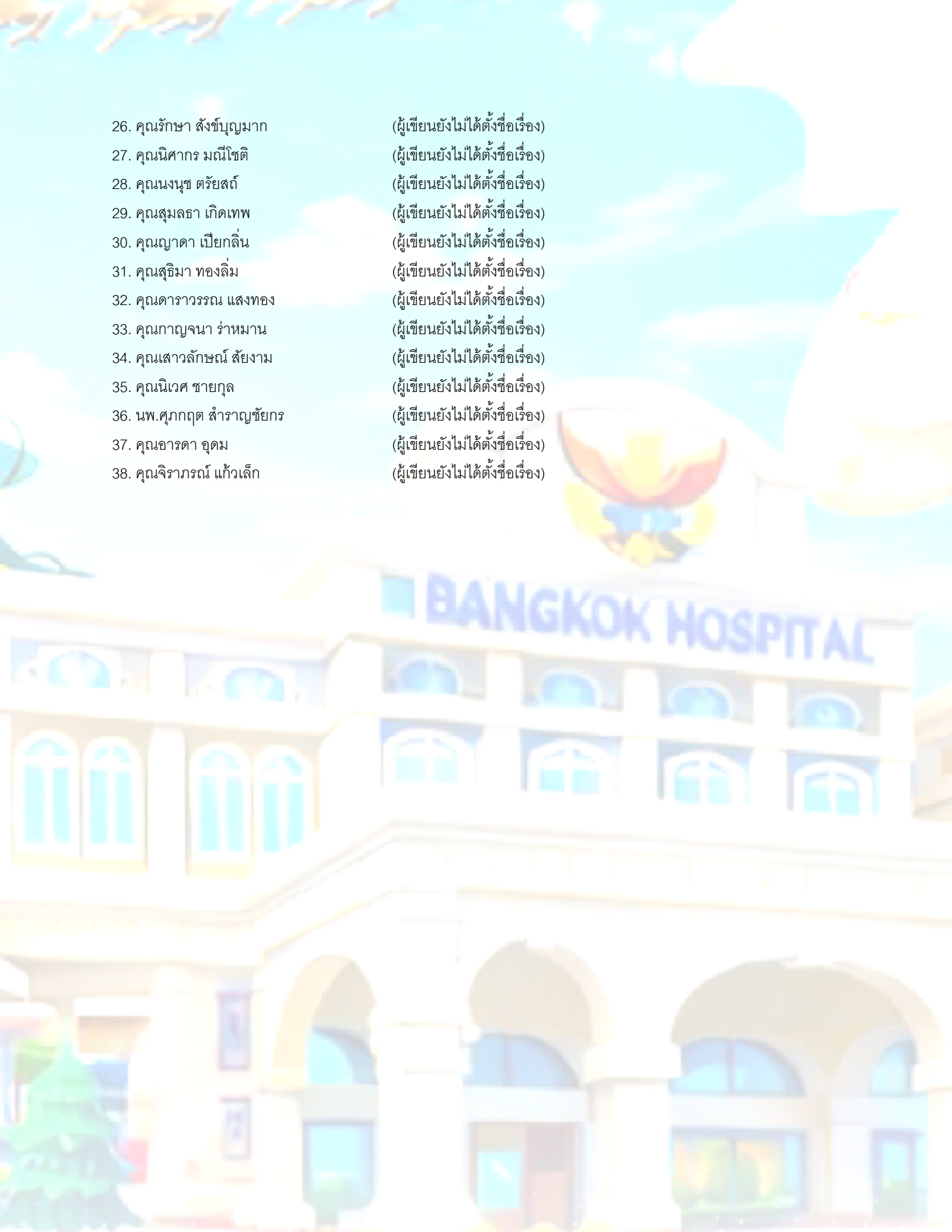
ถักทอสายใยสร้างแรงบันดาลใจจากเรื่องเล่า

โครงการสร้างสรรค์องค์กรด้วยจิตอาสา: บทเรียนจากการร่วมทุกข์ในเหตุการณ์สึนามิ เกิดจากความร่วมมือระหว่างทีมงานโรงพยาบาลกรุงเทพภูเก็ต และสำนักวิจัยสังคมและสุขภาพ ที่เห็นความสำคัญของ เรื่องเล่า กับการบริหารจัดการองค์กร ให้เป็นสิ่งที่ไปด้วยกันได้ และหวังให้ความดีงามที่เกิดขึ้นระหว่างเหตุการณ์ภัยพิบัติสึนามิจะสามารถเจริญงอกงามอยู่ในองค์กรตลอดไป

นอกจากตัวอย่าง 4 เรื่องเล่าที่นำเสนอไปแล้ว ก็ยังมีเรื่องเล่าอีกเป็นจำนวนมากจากทีมงานของโรงพยาบาลกรุงเทพภูเก็ต ที่อยู่ในระหว่างการเขียน ปรับปรุง และแก้ไขให้สมบูรณ์ พร้อมทั้งจะนำเผยแพร่ออกสู่สาธารณะ โดยมีผู้เขียนเรื่องเล่าทั้งหมดดังต่อไปนี้

1. นพ.สุรพงษ์ ลูกหนูมารเจ้า	เรื่อง บันทึกจากความทรงจำ 1 ปี สึนามิ
2. คุณปิยะนุช อนันต์ภักดี	จิตอาสา
3. คุณศิษฐิธิดา อมรไฟโรจน์	จิตอาสา บันทึก "สึนามิ"
4. คุณปทุมพร มาโนช	เหตุการณ์เล่าขานสึนามิ
5. คุณศันสนีย์ มากละเอียด	กระดาษห่อของขวัญสีเงิน
6. คุณธีรนนท์ เจริญกิตติธรรม	ปลายเสียงของชีวิต
7. คุณสงกรานต์ แก้วประเสริฐ	วันเกิดเหตุการณ์สึนามิ
8. คุณธิดา อมตาวีกุล	Tsunami
9. คุณวรรณภา พงศ์จักร	รำลึกสึนามิ
10. คุณจันทร์อนงค์ ฉายเหลี่ยม	เส้นทางชีวิต
11. คุณลัดดา ทวีศักดิ์	อุบัติเหตุครั้งยิ่งใหญ่: บทเรียน ณ รพ.กรุงเทพภูเก็ต
12. คุณปาริชาติ คำชู	ปรากฏการณ์แห่งรัก
13. คุณสำราญ ศรีติราช	ลูกหมีบวก
14. คุณวัฒนา รัตนดิกล ภูเก็ต	เหนือรหัสหมายเลขสาม
15. คุณวิธนิภา รักษา	วันแห่งความสับสนอลหม่าน
16. คุณณรงค์ เรืองจันทร์	ภัยมืด (สึนามิ)
17. คุณไชยยา สามเมือง	เรื่องเล่าจากเข้าอันสไต
18. คุณมนัส วิริยะสมภาพ	จิตอาสา
19. คุณทินรัตน์ ปราบประชา	ถ้ารู้แบบนี้...ฉันจะ
20. คุณสุพจน์ ชำนาญवाद	น้ำใจสึนามิ
21. คุณดารณี มากละเอียด	เหรียญสองด้าน
22. คุณกรรณกาญจน์ พจน์ศิริศิลป์	เรื่องเล่าจาก Tsunami
23. คุณรสริน สุวรรณ	เรื่องเล่าจาก Tsunami
24. คุณนพพร อุบลเทพชัย	เด็กชายที่มีดวงตาสีฟ้าอมเขียว...
25. คุณนพพร อุบลเทพชัย	(ผู้เขียนยังไม่ได้ตั้งชื่อเรื่อง)

26. คุณรักษา สังข์บุญมาก	(ผู้เขียนยังไม่ได้ตั้งชื่อเรื่อง)
27. คุณนิศากร มณีโชติ	(ผู้เขียนยังไม่ได้ตั้งชื่อเรื่อง)
28. คุณนงนุช ตรัยสิทธิ์	(ผู้เขียนยังไม่ได้ตั้งชื่อเรื่อง)
29. คุณสุมลลา เกิดเทพ	(ผู้เขียนยังไม่ได้ตั้งชื่อเรื่อง)
30. คุณญาติา เปี้ยกลั่น	(ผู้เขียนยังไม่ได้ตั้งชื่อเรื่อง)
31. คุณสุธิมา ทองลิ้ม	(ผู้เขียนยังไม่ได้ตั้งชื่อเรื่อง)
32. คุณดาวารวรรณ แสงทอง	(ผู้เขียนยังไม่ได้ตั้งชื่อเรื่อง)
33. คุณกาญจนา ร่ำหามาน	(ผู้เขียนยังไม่ได้ตั้งชื่อเรื่อง)
34. คุณเสาวลักษณ์ สัยงาม	(ผู้เขียนยังไม่ได้ตั้งชื่อเรื่อง)
35. คุณนิเวศ ชายกุล	(ผู้เขียนยังไม่ได้ตั้งชื่อเรื่อง)
36. นพ.ศุภกฤต สำราญชัยกร	(ผู้เขียนยังไม่ได้ตั้งชื่อเรื่อง)
37. คุณอารดา อุดม	(ผู้เขียนยังไม่ได้ตั้งชื่อเรื่อง)
38. คุณจิราภรณ์ แก้วเล็ก	(ผู้เขียนยังไม่ได้ตั้งชื่อเรื่อง)

เหตุการณ์คลื่นยักษ์สึนามิ ก่อให้เกิดความทรงจำที่เลวร้าย ไม่ว่าจะเป็นความเจ็บปวด พัดปรก หรือความสูญเสีย
แต่ในเรื่องร้ายๆ เหล่านี้ก็มีเรื่องดีๆ ให้จดจำ เรื่องดีๆ ที่เกิดจากจิตใจที่ตึงามที่อาสาอยากจะช่วยเหลือเกิดขึ้นมากมาย
บันทึกเล่มนี้ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด และความทรงจำเพื่อประดับประดาความรู้สึที่ดีๆ เหล่านี้ให้คู่องค์กรตลอดไป
นพ. ก้องเกียรติ เกษเพ็ชร
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลกรุงเทพ

โครงการร่วมโรงพยาบาลกรุงเทพ
และสำนักวิจัยสังคมและสุขภาพ